

Espoolaisten urheiluseurojen edustajien näkemykset tukimuotojen kehittämiseksi

Pia Martin

Opinnäytetyö
Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus-
ohjelma, monimuoto
2010

Koulutusohjelma

<p>Tekijät Pia Martin</p>	<p>Ryhmä tai aloitusvuosi AMK08 aikuiset</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Espoolaisten urheiluseurojen edustajien näkemykset tukimuotojen kehittämiseksi</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 50 + 4</p>
<p>Ohjaaja tai ohjaajat Timo Vuorimaa</p>	
<p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää espoolaisten urheiluseurojen edustajien mielipiteet Espoon kaupungin liikuntaan suuntaamista eri tukimuodoista sekä heidän toiveet kaupungin tukimuotojen kehittämisen suunnasta. Saatujen tietojen pohjalta tavoitteena oli tehdä toimenpide-ehdotuksia tukimuotojen parantamiseksi.</p> <p>Tutkimusaineisto kerättiin elokuun 2009 aikana espoolaisilta urheiluseurojen edustajilta jotka olivat sallineet yhteydenoton sähköpostitse. Kyselyn toteuttamiseen käytettiin Webropol-ohjelmistoa. Kysely lähetettiin sähköpostitse 250 aktiiviselle espoolaiselle urheiluseuralle, vastaukset saatiin 101 urheiluseuran hallituksen jäseneltä. Vastaajien määrästä ja seuran koosta riippumatta seuralla oli vain yksi ääni. Vastausprosentiksi muodostui 40 %.</p> <p>Tutkimuksen vastanneiden urheiluseurojen toiminta painottui lasten ja nuorten liikunnallisen harrastetoimintaan sekä aikuisten harraste- ja kuntoliikuntaan. Espoolaisten urheiluseurojen edustajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä kaupungin liikuntatilapalveluihin, tukimuotoihin ja jakoprosesseihin. Urheiluseurojen edustajien näkemysten mukaan tuilla on suuri merkitys seuran toiminnalle ja taloudelle. Liikuntapalvelulta toivottiin tasa-arvoisempaa käyttövuorojen ja avustusten jakoa sekä lisäpanostusta liikuntatilojen kunnossapitoon, suunnitteluun ja rakentamiseen. Lisäksi toivottiin nykyaikaisempia ja asiakasystävällisempiä järjestelmiä käyttövuorojen ja tukien hakemiseen sekä selkeämpiä jakoperusteita käyttövuorojen ja tukien jakoon.</p> <p>Tärkeimpinä tukimuotoina pidettiin subventoituja käyttövuoroja sekä lasten ja nuorten toimintaan suunnattua liikuntatoiminta-avustusta. Tärkeimpänä tukikohteena pidettiin lasten ja nuorten toiminnan tukemista. Uutena avustuskohteena nousi esiin toimihenkilöiden, valmentajien ja ohjaajien palkkausavustus</p> <p>Tutkimuksesta saatujen tietojen perusteella voidaan päätellä että nykyiset tukimuodot halutaan säilyttää samankaltaisina, mutta jakotapaan ei oltu kaikilta osin tyytyväisiä. Kehittämistoiveet tukimuotojen parantamiseksi ovat jakoperusteiden ja hakulomakkeiden selkeyttäminen, hakulomakkeiden sähköistäminen, liikuntatilojen vuokra-avustuksen laajentaminen, systemaattinen liikuntatilojen kunnossapito, suunnittelu ja rakentaminen.</p>	
<p>Asiasanat avustus, liikuntatilapalvelut, kaupunki, Espoon liikuntapalvelut, tuki, urheiluseura</p>	

Degree programme

<p>Authors Pia Martin</p>	<p>Group or year of entry Aik.AMK 08</p>
<p>The title of thesis A point of view of the representatives on development of support for sports clubs in the city of Espoo</p>	<p>Number of pages and appendices 51 + 4</p>
<p>Supervisors Timo Vuorimaa</p>	
<p>The purpose of this research project was to clarify the opinion of the representatives of sports clubs in the city of Espoo. The main concern was the economic support the city offers for various exercise programs and the means to improve upon any given support. Based on the results of the research, the goal was to make proposals of improvement of the support system.</p> <p>I collected the research material during August of 2009 from representatives of sports associations, from those who consented to answer through email. I used the Webrol-programme to compose the enquiry. The email reached 250 active sports clubs, and I received responses from 101 board members. The size of the association or the number of the participants did not play any part in the number of votes allotted. Every sports club only had one vote. The response rate was 40%.</p> <p>The sports clubs that participated in the research were mostly offering exercise programs as a hobby for youngsters, and children, as well as adults for keeping fit. The participants from the sports clubs in Espoo were mostly satisfied with the sports facilities available. They were pleased with different kind of economic support, and with the distribution of this support. Their opinion was that the economic support is of utmost important for the activity of the sports clubs, and for their functional benefit. The participants hoped for more equal distribution of the economic support, as well as more equal access to the facilities. In addition, maintenance, planning, and construction of the facilities seemed of importance. They voiced a wish for more modern, and customer friendly way of leaving application forms for economic support, and for the use of the facilities. The most important support proved to be the subsidized usage of the facilities. Arranging the economic support of physical activities for youngsters and children listed in the top. The main consideration was to support the sports activities for young people and children. The study revealed that a new kind of support could be a bonus, a payment for clerks, trainers and instructors</p> <p>Based on the response of the enquiry I can deduct that there is a wish to maintain the present forms of support, but that the distribution of the support is not in balance. There also were hopes for improvement on the form of the support. Clarifying the principles of the distribution of the economic support came up. They requested simpler applications forms, and an upgrade to an electronic system, including the rental and other operations of the facilities. Results show that systemizing the maintaining, the planning, and the constructing of the facilities need to be improved on.</p>	
<p>Key words exercise services, sports department, economic support, sports clubs</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kunnallisia liikuntapalveluita ohjaava lainsäädäntö.....	3
2.1	Perustuslaki ja liikunta	3
2.2	Kuntalaki ja liikunta	3
2.3	Liikuntalaki ja liikuntatoimen tehtävät	3
2.4	Lääninhallituslaki ja liikunta	4
3	Liikunnan valtionavustusjärjestelmä	4
3.1	Liikunnan veikkausvoittovarot.....	8
3.2	Liikunnan valtionosuus kunnille.....	9
3.3	Valtionavustus urheiluseuroille.....	10
4	Espoon kehittyminen pitäjistä kaupungiksi.....	11
4.1	Espoon kaupungin hallinnollinen jako.....	12
4.2	Espoon visio	12
4.3	Espoon toiminta-ajatus ja arvot.....	13
4.4	Espoo-strategia.....	14
4.4	Espoon liikuntavisio	14
4.5	Espoon liikuntastrategia 2020	15
4.5.1	Liikuntastrategian tavoitteet	16
4.5.2	Liikuntastrategian toimenpideohjelma.....	17
5	Espoon liikuntapalvelut.....	18
5.1	Toiminta-ajatus.....	18
5.2	Liikuntapalveluiden organisaatio	18
6	Espoon liikuntapalveluiden kehittyminen	20
6.1	Seuratoiminta.....	20
6.2	Liikuntaolosuhteet.....	21
6.3	Välittömät ja välilliset avustukset.....	23
6.4	Urheilulautakunnasta liikuntalautakuntaan.....	24
7	Espolaisten liikuntaa järjestävien yhdistysten tukimuodot.....	26
7.1	Perusavustus	26
7.2	Kohdeavustukset	27
7.3	Välilliset avustukset	28
7.4	Maksuryhmittely.....	29

8	Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat.....	30
9	Tutkimusmenetelmä.....	30
9.1	Kohderyhmä	30
9.2	Tutkimuksen kulku.....	31
9.3	Mittausmenetelmä	31
9.4	Tilastolliset tarkastelut.....	32
10	Tulokset.....	32
10.1	Liikuntaseurojen toiminnan painottuminen.....	32
10.2	Mielipiteet nykyisistä kaupungin tukipalveluista	33
10.3	Mielipiteet tukimuotojen tärkeydestä.....	39
10.4	Tukimuotojen kehittäminen	41
11	Pohdinta	42
11.1	Tutkimuksen luotettavuus.....	47
11.2	Johtopäätökset ja kehittämissuositukset	48
	Lähteet.....	49
	Liitteet Liite 1 Kyselylomake.....	51

1 Johdanto

Suomen perustuslain mukaan liikuntapalvelut ovat kunnallisia peruspalveluja, joille julkisen hallinnon on luotava edellytyksiä. Julkisen vallan – siis myös kuntien – liikuntaan liittyvät tehtävät on määritelty vuonna 1999 voimaan tullessa uudessa liikuntalaissa, jonka mukaan kuntien "tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät".

Valtio on tukenut liikuntaa ja urheilua taloudellisesti vuodesta 1912 lähtien. Valtion taloudellinen tuki liikunnalle kerätään veikkausvoittovaroista, joista lain mukaan 25 prosenttia on käytettävä liikunnan ja urheilun edistämiseen.

Kunnat saavat valtionosuuksina avustusta liikunnan edistämiseen. Kunnille myönnetään valtionosuutta liikuntatoiminnan käyttökustannuksiin asukasluvun mukaan. Kuntien liikuntatoiminnan valtionosuudet maksetaan veikkausvoittovaroista valtion urheilubudjetista. Valtionosuus kattaa noin 4 % kuntien liikuntatoiminnan käyttökustannuksista (Opetusministeriö 2009a).

Opetusministeriö tukee kuntien liikuntapaikkojen rakentamista ja peruskorjausta liikuntalain ja kuntien opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella harkinnanvaraisten avustusten järjestelmällä (Opetusministeriö 2008).

Kunnat ovat vuodesta 1920 alkaen tukeneet alueensa liikuntatoimintaa. Kuntien pääasiallinen tehtävä on urheiluseuratoiminnan tukeminen sekä liikuntapaikkojen rakentaminen ja ylläpito. Seurojen toimintaa kunnat tukevat sekä välittömästi jakamalla avustuksia että välillisesti antamalla helpotuksia liikuntapaikkamaksuista.

Espoo-strategian 2009-2011 linjauksissa on määritelty suuntaviivat Espoon kehittämiseksi lähivuosiksi ja palveluista on määritelty mm seuraavaa: "Espoon peruspalvelut ovat hyvällä tasolla ja palvelujen laatua seurataan systemaattisesti. Avoimella viestinnällä tuetaan kuntalaisten osallisuutta kaupungin kehittämisessä. Kehitetään yhteisöllisyyttä ja vuoropuhelua kuntalaisten kanssa. Suunnitellaan, arvioidaan ja valvotaan palvelujen riittävyttä ja laatua. Lisätään oman

palvelutuotannon laatua ja tuottavuutta. Mahdollistetaan aktiivisen kansalaistoiminnan tukeminen ja hyödynnetään tiloja monipuolisesti ja tehokkaasti."

Liikuntalautakunta linjasi vuonna 2005 avustusten jakoperusteet sekä maksuperusteet uudelleen painottaen erityisesti lasten ja nuorten toiminnan tukemista. Merkittävin muutos jakoperusteissa oli liikuntatoiminta-avustuksen kohdentuminen kokonaisuudessaan lasten ja nuorten alle 23-vuotiaiden toimintaan. Aikuisten liikuntaa tuettaisiin alennetuilla tilavuokrilla.

Espoon liikuntapalvelun tehtävänä on kuntalaisten liikunnan edistäminen ja sellaisen elinpiirin kehittäminen, joka mahdollistaa ja aktivoi liikunnan harrastamiseen vapaa-ajan kaikilla osaluodeilla. Liikuntapalvelut vastaa liikuntalain mukaisesti kunnan liikuntatoiminnasta luomalla espoolaisille liikuntaedellytyksiä, tukemalla kansalaistoimintaa, edistämällä kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, kehittämällä terveyttä edistävää liikuntaa, ylläpitämällä liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät ja maahanmuuttajat.

Espoon liikuntapalvelut jakaa vuosittain liikuntaseuroille ison määrän euroja. Kuntatuki ei muodostu ainoastaan seuran saamasta toiminta-avustuksesta. Valtaosa tuesta on välillistä; seura voidaan tukea alennetuilla maksuilla tai antamalla tilat maksutta käyttöön. Avustusta voi saada myös kohdennettuna, esimerkiksi tilavuokriin. Liikuntaseurojen liikuntatoiminnan käytömenot ovat vuosien varrella kasvaneet mutta samalla kuntien jakama tuki ei ole olennaisesti noussut.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää espoolaisten urheiluseurojen edustajien näkemykset Espoon kaupungin liikuntaan suuntaamista eri tukimuodoista sekä heidän toiveitaan kaupungin tukimuotojen kehittämisen suunnasta.

2 Kunnallisia liikuntapalveluita ohjaava lainsäädäntö

2.1 Perustuslaki ja liikunta

Vuonna 2000 voimaan tullut perustuslaki edellyttää julkisen vallan turvaavan perusoikeudet. Lain 11.6.1999/731 16 § 2. momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta perusopetusta sekä kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä. Perustuslaissa mainitaan myös julkisen vallan toimet, joilla edistetään yksilön mahdollisuuksia kehittää itseään. Palvelut liittyvät paitsi opetukseen myös esimerkiksi tiedon hankintaan, tieteelliseen toimintaan, taiteesta nauttimiseen sekä liikunnan ja muun ruumiinkulttuurin harjoittamiseen. Julkinen valta luo edellytyksiä yksilön mahdollisuudelle kehittää itseään siten, että se ylläpitää ja tukee kirjastoja, kansalais- ja työväenopistoja sekä kulttuuri- ja liikuntalaitoksia ja avustaa tieteen, taiteen ja liikunnan harjoittamista. Säännöksen velvoitteet kohdistuvat julkiseen valtaan ja mm kuntiin, joten liikunnan edellytysten luominen on osa kansalaisille säädettyjä sivistyksellisiä perusoikeuksia.

2.2 Kuntalaki ja liikunta

Kuntalain 17.3.1995/365 1 §:n mukaan ”kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan”. Hyvinvointi on laaja käsite, jonka merkitys väestöön on yksilöllinen. Liikkuminen on selkeästi kytköksissä elämän laatuun, työkykyyn, terveyteen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Liikkumista voidaan siis pitää hyvinvointipolitiikan välineenä, koska sillä on merkittävä rooli väestön työkyvyn ja terveyden ylläpitäjänä.

2.3 Liikuntalaki ja liikuntatoimen tehtävät

Liikuntalain 18.12.1998/1054 tarkoituksena on muun muassa ”edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan alueella.” Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestö-

ryhmiin. Liikuntalain perusteluissa todetaan, että oikeus liikuntaan on nähtävä osana kansalaisten peruspalveluja. Liikuntatoiminnan edistämisen rinnalle on liikuntalaissa nostettu liikunnan yhteiskunnalliset vaikutukset.

Liikuntalaki antaa kunnille toiminta velvoitteen kehittämällä paikallista yhteistyötä. Kuntien tulee myös tukea kansalaistoimintaa tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa huomioimalla erityisesti erityisryhmät. Uutena velvoitteena liikuntalaki antaa vastuun kunnalle yleisestä johdosta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta.

2.4 Lääninhallituslaki ja liikunta

Lääninhallituslain 10.1.1997/22 2. ja 4. pykälä muutettiin 15.4.2000 siten, että lääninhallitusten tehtävä on myös toimialansa peruspalvelujen alueellinen arviointi ministeriöiden ohjauksessa. Opetusministeriön toimialalla liikuntatoimeen kuuluvat palvelut ovat peruspalveluita. Peruspalveluiksi katsotaan palvelut, jotka koskevat suurta väestömäärää ja vaikuttavat väestön jokapäiväiseen elämään ja joiden puuttuminen aiheuttaa merkittäviä ongelmia. Kuntien liikuntatoimien palvelut arvioidaan alueellisissa arvioinneissa yhtenä kunnan tuottamana peruspalveluna.

3 Liikunnan valtionavustusjärjestelmä

Valtio aloitti liikunnan rahoituksen 1912, mutta se oli epäsäännöllistä. Vasaran (2004) mukaan vuonna 1920 eduskunnassa käsitelty lausunto valtionavustuksesta työväen urheilu- ja voimisteluseuroille, oli lähtölaukaus säännölliselle jokavuotiselle urheilutyön tukemiselle. Eduskunta äänesti liikuntamäärärahoista keväällä 1920 ja samalla se hyväksyi urheilulle tarkoitetut valtionavustukset, jotka sijoitettiin kirkollis- ja opetusministeriöön, nykyisin opetusministeriö. Keväällä 1920 käydyin keskustelun lopputuloksena urheilu otettiin vihdoinkin valtion taloudellisen tuen piiriin. Taulukossa 1 on esitelty urheilujärjestöjen saama valtionapu eduskunnan 1.3.1920 hyväksymässä ensimmäisessä jaossa (Vasara 2004, 12-31.)

Taulukko 1. Eduskunnan hyväksymä valtionapu 1.3.1920 (Vasara 2004)

		Markkaa	Euroa
SVUL		85 000	28 634
TUL		60 000	20 212
SNLL		18 000	6 063
Uimaliitto		12 000	4 042
Palloliitto		5 000	1 684
Muihin tarkoituksiin		20 000	6 738
Yhteensä		200 000	67 373

Ensimmäiset kymmenen vuotta myönnettiin valtion tukea ainoastaan järjestötukena valtakunnallisille urheiluliitoille. Taulukossa 2 on esitelty valtion myöntämien järjestötukien kehitys. Tuki tuli käyttää pääasiallisesti johtajien koulutuskustannuksiin sekä suulliseen ja kirjalliseen neuvontaan. Pienen osan sai käyttää propagandatarkoitukseen sekä hallinto- ja kansliakuluihin (Vasara 2004, 54-64.)

Vuodesta 1931 alkaen on valtio tukenut myös liikuntapaikkojen rakentamista. Taulukossa 2 on tarkemmin esitelty valtion myöntämät tuet liikuntapaikkarakentamiseen vuosina 1931-1941. Eduskunnan tekemän päätöksen mukaan jaettiin avustusta ensisijaisesti yleisurheilukenttien rakentamiseen sekä harkinnan mukaan maaseudulle rakennettaviin uimalaitoksiin ja suksimäkiin. Avustus oli korkeintaan puolet kyseisen laitoksen rakentamisen kokonaiskustannuksista, ja avustusta myönnettiin maalaiskunnille tai niissä toimille yhtymille (Vasara 2004, 84-95.)

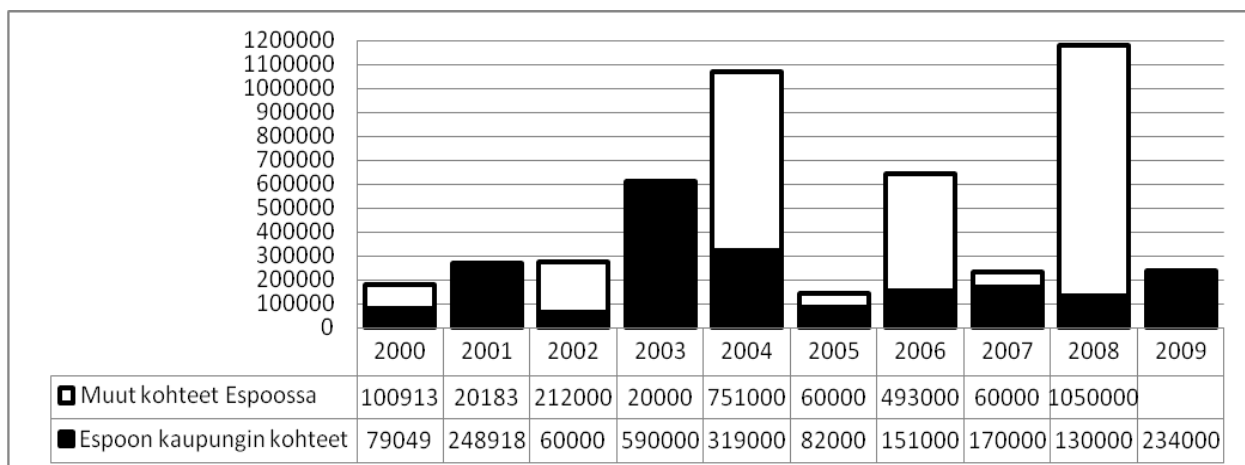
Taulukko 2. Valtion myöntämät avustukset urheilujärjestöille ja urheilupaikkarakentamiseen vuosina 1931-1941 (Vasara 2004)

Vuosi	Järjestöavustukset		Rakentamisavustukset	
	Markkaa	Euroa	Markkaa	Euroa
1931	776 000	235 200	300 000	90 900
1932	481 000	148 000	692 000	213 000
1933	494 000	155 400	575 000	181 000
1934	520 000	166 000	300 000	96 000
1935	520 000	164 000	350 000	110 500
1936	680 500	214 600	350 000	110 400
1937	679 000	203 500	450 000	134 900
1938	1 477 500	433 600	450 000	132 100
1939	1 970 000	563 600	450 000	128 700
1940	749 500	181 300	-	-
1941	1 630 000	332 000	450 000	91 600

Suomen noin 30000 liikuntapaikasta on 75 prosenttia tällä hetkellä kuntien rakentamia ja ylläpitämiä. Lopuistakin on suurin osa kuntien määräysvallassa olevia yhtymiä tai osakeyhtiöitä.

Opetusministeriö ja lääninhallitukset tukevat ja ohjaavat kuntien liikuntapaikkojen rakentamista, hankkimista, varustamista ja peruskorjausta harkinnanvaraisella avustusjärjestelmällä. Avustukset suunnataan pääsääntöisesti laajojen käyttäjäryhmien hankkeisiin kuten uimahallien peruskorjauksiin ja lähiliikuntapaikkoihin. Ensisijaisesti myönnetään avustusta kunnalle tai kuntayhtymälle sekä kunnan tai kuntayhtymän määräämisvallassa olevalle yhteisölle uimahallien peruskorjaukseen ja lähiliikuntapaikkojen luomiseen sekä terveyttä edistävän liikunnan olosuhteiden kehittäminen (Opetusministeriö 2008.)

Hankkeisiin myönnetään tavallisesti avustusta noin viidesosa arvonlisäverollisista kustannuksista, mutta kuitenkin enintään 500 000 euroa. Kuitenkin uimahallien osalta avustuksen määrä on noin neljäsosa arvonlisäverollisista kustannuksista tai enintään 750 000 euroa. Opetusministeriö tekee päätöksen avustettavista hankkeista, joiden kustannusarvio on yli 700 000 euroa, ja lääninhallitukset tätä pienemmistä. Valtion talousarviosta on myös avustettu liikuntapaikkarakentamista, ylläpitoon ja käyttöön kohdistuvaa tutkimusta ja kehittämistä. Tällä tavoitellaan liikuntapaikkarakentamisen laadun lisäämistä sekä liikuntapaikkojen turvallisuutta, esteettömyyttä ja monikäyttöisyyttä (Opetusministeriö 2008.) Kuviossa 1 on tarkemmin esitelty Espoon liikuntapaikkarakentamiseen myönnettyjen valtiontukien kehitys.

Kuvio 1. Valtion myöntämä tuki Espoon liikuntapaikkarakentamiseen vuosina 2000-2009 (Etelä-Suomen lääninhallitus 2009)

1960 luvun lopulla ja sen jälkeen on valtion avustuksen skaala laajentunut ja vuodesta 1980 lähtien on liikuntalaissa määritelty, millä tavoin valtio avustaa liikuntaa. Tänä päivänä valtio avustaa kuntien liikuntatoimia, alueellisia liikuntatoimia, valtakunnallisia ja alueellisia liikuntajärjestöjä, liikuntapaikkojen rakentamista ja kunnossapitoa, muita liikuntaa edistäviä kohteita, kuten liikuntatieteellistä tutkimus- ja kehittämistyötä ja huippu-urheilua. Lisäksi rahoitetaan mm. liikunnan kansainvälistä yhteistyötä, tietohuoltoa, koulutusta, ajankohtaisia yhteistyö- ja kehittämishankkeita ja muita liikuntalain 1 §:ssä määriteltyä tarkoitusta palveleva toiminta (Aaltonen 2004, 26.) Taulukossa 3 on tarkemmin esitelty opetusministeriön jakamien valtion liikuntamäärärahojen jakautuminen eri kohteisiin.

Taulukko 3. Opetusministeriön jakamien valtion liikuntamäärärahojen jakautuminen vuosina 1998-2007 (Opetusministeriö, 2009a)

Määrärahojen jakautuminen	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liikuntajärjestöt	24898	24912	24267	24597	25376	24755	25050	28227	28782	30363
Olympiakomitea	3146	3093	3201	3177	3138	3043	2966	2876	3447	3658
Liikuntapaikkarakentaminen	18862	17904	17350	16817	17404	16790	16371	16408	17112	17122
Liikunnan koulutuskeskukset	25012	15959	16023	15618	15643	15263	14418	15040	16539	17016
valtionosuus toimintaan	21338	13485	13346	13593	12732	12171	12971	12942	13288	12574
rakentamisavustukset	3794	2562	2774	2105	2444	3270	2535	2099	3251	2385
kehittämisasiavustukset										715
valtionosuus budjettivaroista										1342
Kuntien liikuntatoimi	18571	18895	18600	18094	17691	16952	16556	16097	16944	16772
Liikuntatieteet	5850	5465	5423	5505	6081	6251	6049	6879	6672	6739
Muut kohteet	8398	10361	10781	10852	11423	12477	15423	12414	11822	12871
Yhteensä	104737	96589	95645	94660	96756	95531	96833	97941	101318	104541

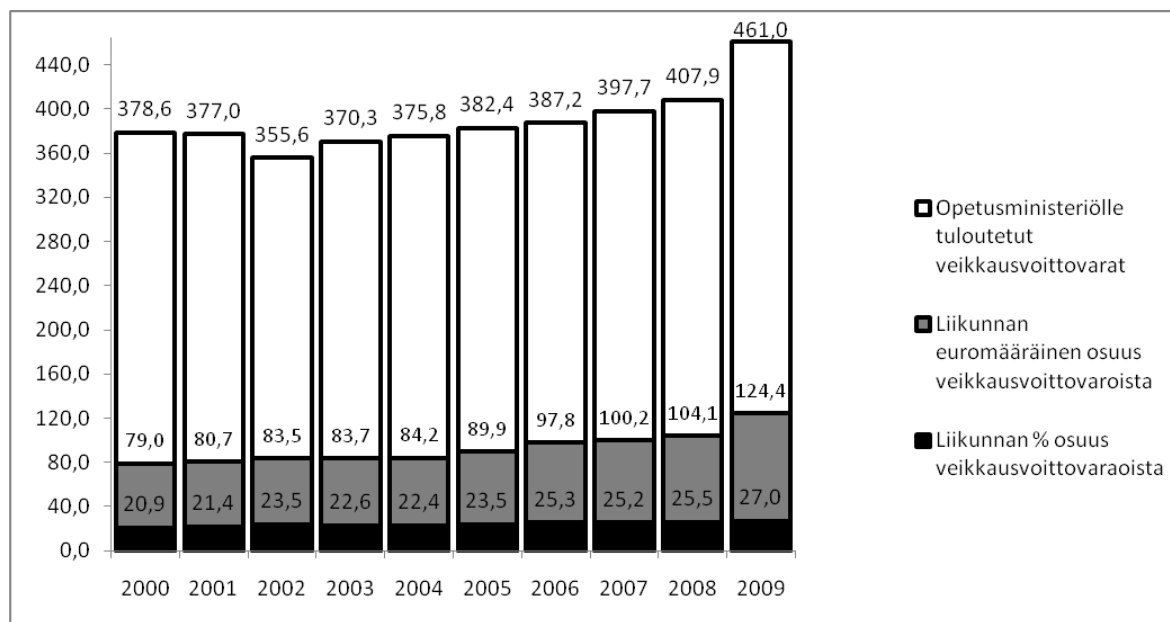
3.1 Liikunnan veikkausvoittovarot

Veikkaustoimisto Oy Tippaustoimisto Ab:n perustaminen vuonna 1940 edesauttoi huomattavasti urheilun- ja liikuntakasvatustyön kehittämiseen myönnettävän valtion tuen kasvua. Laajamittaiselle järjestetyille liikuntakulttuurin tukemiselle luotiin edellytykset, kun urheilujärjestöjen perustama Tippaustoimisto sai oikeuden veikkaustoiminnan järjestämiseen ja samalla säädettiin että veikkauksesta saatu nettotuotto tuloutetaan kokonaisuudessaan valtiolle jaettavaksi tukena urheilu- ja liikuntakasvatustoimintaan (Pekkanen & Jaarnio 1981, 11.)

Alkuun veikkausvarat jaettiin kokonaisuudessaan urheilun ja liikuntakasvatuksen kesken. Vuonna 1953 veikkausvaroja jakamaan tulivat lisäksi tiede, taide ja nuorisotyö. Vuonna 1973 tuli kuntien nuorisotoiminnan tukeminen lakisäätöiseksi, joten asetuksen muutoksen johdosta liikunnan osuus veikkauksen nettotuotosta pudotettiin 45 %:iin. Nuorisotoiminnan ja kulttuuritoiminnan lakisäätöistäminen aiheutti suurta huolta siitä, että veikkausvoittovarojen jakosuhde ilman liikuntalainsäädäntöä saattaisi muuttua liikunnalle entistäkin epäedullisemmäksi. Tämä johti liikuntalakiesitykseen, joka hyväksyttiin 4.12.1979 ja liikuntalaki astui voimaan 1.1.1980 (Pekkanen & Jaarnio 1981, 11-13.)

Veikkausvoittovarojen kohdentaminen säädetään laissa. Opetusministeriö jakaa arpajaislain mukaan valtion omistaman Veikkaus Oy:n tuotosta varoja suomalaiselle kulttuurille eduskunnan

säättämän jakosuhdelain mukaisesti. Lain mukaan veikkausvoittovaroista taide saa 38,5 %, liikunta 25 %, tiede 17,5 % ja nuorisotyö 9 %. Tämän lisäksi ministeriön vapaaseen harkintaan jätetään 10 %, jonka käyttö määritellään joka vuosi erikseen. Kuviossa 2 on esitelty opetusministeriölle tuloutettujen veikkausvoittovarojen kehitys. Tarkemmin edunsaajat määritetään vuosittain valtion talousarviossa samoin kuin se, mikä osa käytetään lakisääteiseen ja mikä osa harkinnanvaraiseen valtionrahoitukseen. Rahoitusta säätelevät laki opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta sekä valtionavustuslaki (Opetusministeriö 2009d.)

Kuvio 2. Liikunnan osuus veikkausvoittovaroista 2000-2009 (Veikkaus Oy, 2010)

3.2 Liikunnan valtionosuus kunnille

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaan kunnat saavat asukaskohtaista valtionosuutta liikuntatoiminnan käyttökustannuksiin valtion talousarviossa määritetyn yksikköhinnan mukaisesti. Valtionosuus on 29,70 % euromäärästä, joka saadaan kun kunnan asukasmäärä kerrotaan liikuntatoimintaa varten asukasta kohden määrättyllä yksikköhinnalla. Liikunnan yksikköhinta oli vuonna 2009 12,00 euroa asukasta kohden (Opetushallitus 2009b). Espoon kaupungin saamat euromääräiset valtionosuudet liikuntatoimintaan on kuvattu taulukossa 5. Kunnan saama liikuntatoimen valtionosuus tulee käyttää luomalla edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät (L. 1054/1998).

Kuntien liikuntatoiminnan valtionosuudet maksetaan veikkausvoittovaroista valtion urheilu-
budjetista (Opetushallitus 2009b).

Taulukko 5. Valtionapu Espoon liikuntatoimintaan 2002-2009 (Opetushallitus 2009a)

Vuosi	Laskennallisen perusteen yksilöiden lkm	Laskennallisen perusteen / yksikkö	Valtion lasken- nallinen peruste	Rahoitus %	Kokonaisrahoitus
2009	238 407	12,00	2 856 564	30	848 400
2008	235 019	10,90	2 561 707	30	760 827
2007	231 704	10,80	2 502 403	30	743 214
2006	227 472	10,80	2 456 698	30	729 639
2005	224 231	10,80	2 421 695	37	896 027
2004	221 597	10,80	2 393 248	37	885 502
2003	216 836	10,80	2 341 829	37	866 477
2002	213 271	10,80	2 303 327	37	852 231

3.3 Valtionavustus urheiluseuroille

Opetusministeri teki vuonna 2008 päätöksen suoran seuratuon jakamisesta. Tukea jaetaan vuosina 2009-2011. Päätöksen johdosta myönnettiin keväällä 2009 rekisteröidyille urheiluseuroille veikkausvoittovaroista seuratoiminnan kehittämistukea. Tuen avulla liikunta- ja urheiluseurat saavat merkittävästi lisää taloudellista apua päätoimisen työntekijän palkkaamiseen tai toimintansa muiden osa-alueiden kehittämiseen. Seuratoiminnan kehittämistuen tavoitteena on vahvistaa seuratoimintaa, saamalla lisää harrastajia sekä lisäämällä nykyisten harrastajien tyytyväisyyttä seuran toimintaan. Lisäksi seurat saavat mahdollisuuden tehdä uudenlaisia ja rohkeita avauksia uusille toiminta-alueille tai kohderyhmiin (Lehtonen 2009.)

Opetusministeriön liikuntayksikkö myöntää tukirahat ja tuen jakamisen vastuu on Kuntoliikuntaliitolla (Kunto ry), Nuorella Suomella ja Suomen Liikunnalla ja Urheilulla (SLU). Edellä mainittujen tahojen apuna tuen jakamisessa toimii TUL:n, FSI:n, lajiliitot, aluejärjestöt ja muut liikuntajärjestöt (Seuratuki 2009.)

Tuki jakautuu kahteen tukimuotoon, päätoimisen työntekijän palkkaukseen ja toiminnan kehittämiseen. Päätoimisen työntekijän palkkaamistukea myönnettiin vain ensimmäisenä vuotena. Seuran toiminnan kehittämiseen tarkoitettua tukea voi hakea vuosittain.

Päätoimiseksi palkattavan työntekijän tehtävänimike on määritelty seuraavasti:

Hallinto: toiminnanjohtaja, seura- tai järjestösihteeri, muu toimi erityisin perustein.

Lasten ja nuorten liikunta: nuorisovalmennuspäällikkö, nuorisopäällikkö (nuorisotoiminnan koordinaattori) lasten ja/tai nuorten ohjaaja.

Aikuisten terveyttä edistävä liikunta: aikuisliikunnan koordinaattori, aikuisten liikunnan ohjaaja, muu aikuisliikunnan toimi erityisin perustein (Seuratuki 2009.)

Seuran toiminnan kehittämisen tuen avulla seura voi kehittää toimintaansa edelleen lasten ja nuorten urheiluun tai aikuisten terveyttä edistävään liikuntaan liittyen. 1. Lasten ja nuorten urheilutoiminnan ja 2. aikuisten terveyttä edistävän liikunnan kehittämistuen kohteet ovat:

1.

- Seuran kehittäminen Sinettiseuraksi
- Ohjaajien ja valmentajien osaamisen kehittäminen
- 6-12-vuotiaiden harrastusryhmien lisääminen
- Nuorten harrastustoiminnan kehittäminen

2.

- Ohjaajien osaamisen kehittäminen
- Uuden säännöllisen toiminnan lisääminen
- Aikuisten liikuntatoiminnan aloittaminen
- Kuntayhteistyö

Päätoimisen työntekijän palkkaamistukea jaettiin vuonna 2009 yhteensä 200 seuralle, joista 18 oli espoolaisia. Noin 750 000 eurolla tuettiin 463 toiminnan kehittämishanketta. Tuetuista hankkeista 90 oli aikuisten terveystoimintaan ja tuen osuus 150 000 euroa. Lasten ja nuorten kehittämistukea myönnettiin 18 espoolaiselle seuralle yhteensä 36 000 euroa ja aikuisten terveystoiminnan kehittämistukea sai 2 espoolaista seuraa yhteensä 4 000 euroa (Seuratuki 2009.)

4 Espoon kehittyminen pitäjämästä kaupungiksi

Espoo on Suomen toiseksi suurin kaupunki. Kaupunkina Espoo on vielä nuori, sillä se sai kaupunkioikeudet vasta vuoden 1972 alusta. Mutta itsellisenä pitäjänä Espoolla on ikää jo 550 vuotta. Espoon historia alkaa 1430-luvulta, jolta on peräisin myös alueen vanhin rakennus,

keskiaikainen kivikirkko. Espoo on tietävästi saanut nimensä Espa nimisen joen mukaan. Espan ruotsinkielinen nimi on Esbo. Jonka mukaan nimi on suomalaistettu Espooksi.

Kaupungin pinta-ala on 528 km² josta maa-alueetta 312 km² ja vesistöä 216 km². Espoo muistuttaa vain vähän perinteistä kaupunkia. Yhden selkeän kaupunkikeskuksen sijaan on viisi aluekeskusta, joista jokainen vastaa asukasmäärältään keskisuurta kaupunkia.

Espoon räjähdysmäinen kasvu alkoi toisen maailmansodan jälkeen. Kasvu käynnistyi 1950-luvun alusta Otaniemeen rakennettavista opiskelija asunnoista. Kasvun vauhtia kuvastaa hyvin se että vuoden 1950 jälkeen Espoon asukasluku kasvoi runsaassa kahdessakymmenessäviidessä vuodessa yli sadallatuhanalla asukkaalla. Tämän päivän Esossa on asukkaita yli 241 000, joista 84,3% on suomenkielisiä, 8,4% ruotsinkielisiä ja 7,3% muunkielisiä (Luoto 1992, 10-11.)

4.1 Espoon kaupungin hallinnollinen jako

Hallinnollisesti kaupunki on jaettu neljään toimialaan joiden palveluksessa työskentelee yli 14 000 henkilöä.

Keskushallinto vastaa kaupungin strategisesta suunnittelusta ja ohjauksesta, avustaa kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätöksentekoa sekä tuottaa palveluja kaupungin muille toimialoille, henkilöstölle, asukkaille ja sidosryhmille.

Sivistystoimi tarjoaa kuntalaisille monipuoliset ja alueellisesti tasapainoiset koulutus-, sivistys- ja harrastusmahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä.

Sosiaali- ja terveystoimi hoitaa espoolaisille terveyspalveluja, perhe- ja sosiaalipalveluja ja vanhusten palveluja.

Teknisen ja ympäristötoimi huolehtii kaupunkirakenteen kehittämisestä sekä liikenneväylien ja muun kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnossapidosta. Toimiala pitää huolta myös kaupunkiympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä, turvallisuudesta sekä kaavoituksesta (Espoon kaupunki 2009a.)

4.2 Espoon visio

Espoon visiossa on määritelty kuva Espoon tulevaisuudesta, johon halutaan kulkea sekä tahtotila, johon halutaan panostaa. Sen mukaan Espoo on edelläkävijä. Espoo on hyvä paikka asua, oppia, tehdä työtä ja yrittää.

Espoo on moniarvoinen ja monikulttuurinen kaupunki, jossa on avoin ja innostava ilmapiiri. Espoon historiallinen perinne, vaihteleva luonto, merellisyys, viihtyisät asuinalueet ja toimivat yhteydet muodostavat kaupunkikeskusten jäsentämän turvallisen kaupunkiympäristön.

Espoo on yksilön ja yhteisen vastuun kaupunki. Espoo luo vahvat edellytykset kuntalaisten henkiselle ja fyysiselle kehitykselle.

Espoossa on laadukkaat palvelut ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet.

Espoo osana pääkaupunkiseutua tunnetaan maailmanlaajuisesti verkottuneena huipputeknologian, koulutuksen, kulttuurin, liikunnan, tutkimuksen ja innovaatioiden erityisosaajana.

Espoo on ilmastomuutoksen torjunnan edelläkävijä (Espoon kaupunki 2009a.)

4.3 Espoon toiminta-ajatus ja arvot

Espoon kaupunki luo edellytyksiä kuntalaisten hyvälle elämän laadulle sekä tarjoaa yrittämiselle kansainvälisesti kilpailukykyisen toimintaympäristön kestäväen kehityksen periaattein.

Toiminta-ajatus kuvaa kaupungin (organisaation) perustarkoitusta. Toiminta-ajatus on luonteeltaan pysyvä.

Espoon arvot muodostavat kaupungin toimintakulttuurin perustan ja ne ovat asioita, joita kaupungin toiminnan kannalta pidetään tärkeimpinä. Espoon arvot ovat:

- Asukas- ja asiakaslähtöisyys
- Suvaitsevaisuus, inhimillisuus ja tasa-arvo
- Luovuus ja innovatiivisuus
- Kumppanuus ja yhteisöllisyys
- Tuloksellisuus ja vaikuttavuus

(Espoon kaupunki 2009a.)

4.4 Espoo-strategia

Espoo strategiassa on määritetty kaupungin suunta lähivuosisiksi. Visio, toiminta-ajatus ja arvot kuvaavat sitä, millaiseksi Espoota halutaan kehittää. Vision suuntaan edetään määritettyjen strategisten linjausten ja koko suunnitelmakautta koskettavien tavoitteiden mukaan. Espoo strategian osioita ovat:

1. palvelut ja henkilöstö
2. maankäyttö, asuminen, liikenne ja ympäristö
3. kansainvälinen kilpailukyky, elinkeino- ja työllisyyspolitiikka
4. konserniohjaus

(Espoon kaupunki 2009a.)

4.4 Espoon liikuntavisio

”Useammat useammin”

Espoon liikuntavisiossa on määritelty kuvaus liikunnan merkityksestä kaupungin päätöksentekojärjestelmässä. Se linjaa liikunnan tulevaisuuden johon halutaan kulkea sekä tahtotilaa, johon halutaan panostaa seuraavasti:

- Liikkumisen edistäminen on merkittävä osa kaupungin hyvinvointistrategiaa
- Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien espoolaisten osuus kasvaa
- Espoossa on monipuolinen, vahva liikunnan seuraverkosto lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen tukena
- Espoolainen liikuntaympäristö on merkittävä vetovoimatekijä

Yhä useampi espoolainen liikkuu ja urheilee yhä useammin. Varsinkin liikkumattomia tai terveytensä kannalta riittämättömästi liikkuvia saadaan liikunnan pariin. Liikunta ja urheilu tuottavat harrastajalleen iloa ja virkistystä, terveyttä ja elämyksiä. Liikkuminen ja urheileminen edistävät espoolaisten hyvinvointia ja kaupungin elinvoimaisuutta.

Jokaisella espoolaisella on mahdollisuus harrastaa liikuntaa ja urheilua. Liikkumaan houkuttelee laadukas liikkumisympäristö, joka on esteetön, turvallinen ja helposti saavutettavissa. Espoossa on monipuolinen ja vahva liikunnan seuraverkosto lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen tukena.

Espoolaisten liikkumisen edellytykset luodaan kiinteässä yhteistyössä liikuntapalvelun ja kaupungin muiden toimijoiden ja hallinnonalojen kanssa. Liikunta huomioidaan aktiivisesti ja tietoisesti näiden toimissa, esimerkiksi terveyskeskuksissa elintapasairauksien ennaltaehkäisyssä, koulutoimissa osana kokonaisvaltaista oppimista tai sosiaalitoimissa syrjäytymisen ehkäisyn keinona (Holthoer 2002.)

4.5 Espoon liikuntastrategia 2020

Kaupunginjohtajan asettama työryhmä aloitti valmistelun liikuntastrategiaa varten vuonna 2007. Työryhmässä oli edustus sivistystoimesta, sosiaali- ja terveystoimesta, teknisestä ja ympäristötoimesta ja keskushallinnosta. Espoon liikuntastrategia 2020:in perusselvitys syntyi yhteistyössä Yrkeshögskolan Sydvästin kanssa. Yrkeshögskolan Sydvästin laatima Espoon liikuntastrategian 2020 perusselvitys valmistui syksyllä 2007 strategian laadinnan pohjaksi. Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyi Espoon liikuntastrategia 2020 esityksen kokouksessaan 18.1.2010.

Espoon kaupungin liikuntastrategia 2020 on laadittu perusselvityksen pohjalta liikuntatoimen ja yhteiskuntatieteen tohtori Juha Heikkalan yhteistyönä ja se pohjautuu hyväksytyyn Espoon liikuntavisioon ja valtuuston hyväksymään Espoon strategiaan. Liikuntastrategian lähtökohtana on Kansallinen liikuntaohjelma "Liikkuva ja hyvinvoiva Suomi 2010- luvulla", jonka pohjalta valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen liikunnan edistämisen linjoista ja opetusministeriö laatinut suunnitelman toimenpideohjelmaksi. Espoon kaupungin liikuntapoliittisessa ohjelmassa 2010- 2020 otetaan huomioon valtioneuvoston päättämät linjaukset, jotka liittyvät kuntien vastuualueeseen.

Espoon liikuntastrategiassa kuvataan yleisellä tasolla kaupungin liikunta- ja urheilutoiminnan keskeiset tavoitteet ja painopisteet, joilla edistetään espoolaisten liikkumista. Liikuntastrategia on osa kaupungin hyvinvointistrategiaa ja tukee sen toteutumista. Strategiassa kuvataan sekä tavoitteet liikunnan ja urheilun harrastamisen edistämiseksi että kumppanuus eri toimijataho-

jen, muun muassa liikuntaseurojen ja kaupungin muiden hallinnonalojen kanssa. Strategian yksityiskohtaisempi toimeenpano kuvataan valmisteltavassa liikuntasuunnitelmassa sekä vuosittaisessa toimenpiteiden suunnittelussa. Strategian toteutumista seurataan ja arvioidaan ja siitä raportoidaan (Espoon kaupunginvaltuusto 2010.)

4.5.1 Liikuntastrategian tavoitteet

”Useampi – Useammin”

- Espoolaisten liikunta-aktiivisuutta lisätään, tavoitteena on saada yhä useampi espoolainen liikkumaan yhä useammin
- Varsinkin liikkumattomia ja terveytensä kannalta riittämättömästi liikkuvia pyritään saamaan liikunnan pariin

”Kaikille mahdollisuus – Kohdennetut toimenpiteet”

- Liikuntapalvelut luo yhdessä muiden hallinnonalojen kanssa liikunta- ja urheilutoiminnan perusedellytykset, jotta jokaisella espoolaisella on mahdollisuus harrastaa liikuntaa ja urheilua
- Liikuntapalvelut toteuttaa kohdennettuja erityistoimenpiteitä muiden toimijatahojen kanssa, esimerkkejä näistä ovat päiväkotien liikuntavastaavat, kouluissa ylipainoisten kuntoutus, ikääntyvien päivävuorot liikuntapaikoissa ja kuntokeskuksissa sekä liikkumista ja kulttuuria yhdistävät kulttuuripolut

”Yhdessä – Yhteistyössä”

- Espoolaisten hyvinvoinnin varmistamisessa ja lisäämisessä liikunnalla ja urheilulla on merkittäviä mahdollisuuksia – näitä mahdollisuuksia hyödynnetään parhaiten julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyöllä
- Liikuntapalvelut on liikunnan ja urheilun asiantuntija, joka kumppanina tarjoaa oman osaamisensa kaupungin ja sen eri toimijoiden ja hallinnonalojen käyttöön näiden vastatessa hyvinvoinnin tulevaisuuden haasteisiin (Espoon kaupunginvaltuusto 2010.)

4.5.2 Liikuntastrategian toimenpideohjelma

Espoon liikuntapoliittisessa ohjelman käytännön toimeenpano edellyttää valikoitujen aihealueiden syventämistä ja yksityiskohtaisempaa toimenpiteiden suunnittelua. Tällaisia aihekokonaisuuksia ja näitä vastaavia tavoitteita ovat seuraavat (Espoon kaupunginvaltuusto 2010.)

Maankäyttö ja rakentaminen: Otetaan liikunta ja urheilu huomioon Espoon maankäytön suunnittelussa, tonttipolitiikassa ja asemakaavoissa. Laaditaan kaupunkitasoinen liikuntapaikkasuunnitelma. Huomioidaan näissä myös pääkaupunkiseudun liikkumisympäristöjen ja liikuntapalvelujen kokonaisuus. Näin luodaan edellytykset pitkäjänteiselle ja tarkoituksenmukaiselle liikkumisympäristöjen rakentamiselle.

Terveyden edistäminen ja liikunta: Terveyden ja liikunnan yhteys on todennettu, liikunnalla on merkittäviä mahdollisuuksia terveyden edistämiseksi. Liikunta sisällytetään terveyden edistämisen ohjelmiin kaikilla hallinnon ja toimenpiteiden tasoilla. Terveyttä edistävän liikunnan ohjelmaan sisältyvät kaikki ikäryhmät, lapset ja nuoret, työikäiset, seniori-ikäiset sekä erityisryhmät ja maahanmuuttajat. Omana kohtana selvitetään kaupungin työntekijöiden liikuntaan aktivoimista.

Koululiikunta: Koululiikunnan merkitys on keskeinen lasten ja nuorten liikuttamisessa, sen kautta tavoitetaan lähes kaikki lapset ja nuoret. Laaditaan yhteistyössä koulutoimen kanssa ohjelma koulussa ja kouluun liikkumisen sekä koulujen liikkumisympäristöjen kehittämiseksi. Otetaan tässä huomioon muun muassa koulujen välituntiliikunta, kerhotoiminta ja liikuntaseurojen tarjonta. Liikunnallisesti lahjakkaiden oppilaiden lajivalmentautumisen mahdollisuudet liikuntapainotteisissa kouluissa sekä liikunnan erityistehtävän sisältävän "urheilulukion" perustaminen selvitetään.

Kilpa- ja huippu-urheilu: Kilpa- ja huippu-urheilulla on keskeinen asema espoolaisessa liikuntaelämässä, sekä ihmisten liikuttamisessa että espoolaisen identiteetin ja yhteisöllisyyden luomisessa. Kilpa- ja huippu-urheilun asemaa vahvistetaan erillisellä ohjelmalla. Laadittava ohjelma sisältää mm. huippu-urheilun hyödyntämisen kaupunkimarkkinoinnissa, kansainvälisesti menestyneiden urheilijoiden palkitsemisen periaatteet sekä valmentautumisolosuhteiden kehittämisen.

Seudullinen yhteistyö: Terveyttä edistävän liikunnan ja huippu-urheiluun liittyvien olosuhteiden ja tapahtumien järjestäminen tuotannollisesti ja taloudellisesti, kestävän kehityksen periaatteet huomioiden edellyttää alueellista suunnittelua ja yhteistyötä naapurikuntien kesken. Kilpailukykyä kansainvälisten tapahtumien saamiseksi Suomeen voidaan parantaa laatimalla yhteinen seudullinen strategia (Espoon kaupunginvaltuusto 2010.)

5 Espoon liikuntapalvelut

Espoon kaupungin liikuntatoiminnasta vastaa liikuntapalveluiden tulosityksikkö, joka luo edellytykset espoolaisten liikunta harrastamiselle, avustamalla liikuntajärjestäviä yhdistyksiä, kilpa- ja huippu-urheilua sekä keittämällä terveystuotantoa Liikuntapalveluiden vastuulla on myös liikuntapaikkojen ylläpitäminen ja liikunnan järjestäminen sekä huolehtia kaupungin satamaviranomaisen ja leiriviranomaisen tehtävistä (Espoon kaupunki 2009b.)

5.1 Toiminta-ajatus

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatus on hyvinvointia liikunnasta – liikuntaa kaikille ja tehtävänä on kuntalaisten liikunnan edistäminen yhteistyössä liikunnan eri toimijoiden kanssa (Espoon kaupunki 2009b).

5.2 Liikuntapalveluiden organisaatio

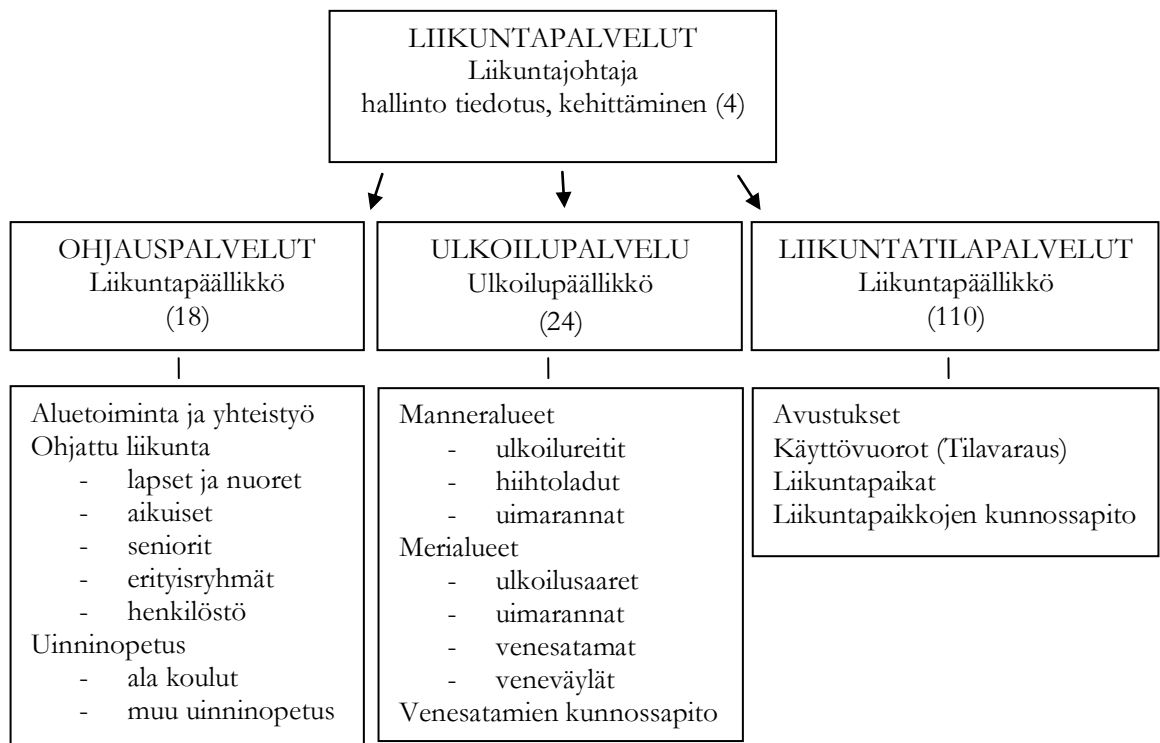
Liikuntapalveluiden tulosityksikköä johtaa liikuntajohtaja, jonka tehtävänä on tulosityksikön johtaminen, kehittäminen ja toimintaedellytysten turvaaminen. Liikuntajohtajan alaisina toimivat seuraavat toimenhaltijat: tiedotuspäällikkö, liikuntarakennusmestari ja liikuntasihteerit. Muilta osin liikuntapalvelut jakaantuu seuraaviin tulosvastuullisiin palvelualueisiin:

- liikuntatilapalvelut
- ulkoilupalvelut
- liikunnanohjauspalvelut

Liikuntatilapalvelut, jota johtaa liikuntapäällikkö, vastaa kaupungin liikuntapaikkojen ylläpidosta ja käyttövuoroista, koulujen iltakäytön valvonnasta, tilastotiedoista ja laskutuksesta sekä avustusten jakamiseen liittyvistä tehtävistä.

Ulkoilupalvelut, jota johtaa ulkoilupäällikkö, vastaa saariston ja muiden ulkoilualueiden ja venesatamien toimintavalmiudesta, kunnossapidosta sekä ulkoilupalveluiden järjestämisestä.

Liikunnanohjauspalvelut, jota johtaa liikuntapäällikkö, vastaa lasten ja nuorten, työikäisten, seniorien sekä erityisryhmien ja maahanmuuttajien sekä kaupungin työpaikkaliikunnan liikunnanohjauspalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Palveluryhmä huolehtii peruskoulujen uinninopetuksen järjestämisestä ja yhteistyöstä eri toimijoiden välillä alueellisten liikuntapalvelujen järjestämiseksi (Espoon kaupunki 2009b.) Kuviossa 3 on esitelty Espoon liikuntapalveluiden organisaatio tarkemmin.

Kuvio 3. Espoon liikuntapalvelun organisaatio

6 Espoon liikuntapalveluiden kehittyminen

6.1 Seuratoiminta

Urheilutoiminnalla on Espoossa pitkät perinteet. Ennen ensimmäisten urheiluseurojen olemassaoloa kilpailtiin useissa eri lajeissa. Vanhimmat lajit pohjautuivat työhön ja arkielämän tarpeisiin. Kilpailutoimintaa oli jo 1880-luvun loppupuolella kun saariston kalastajat järjestivät purjehduskilpailuja ja hylkeenmetsästyksen yhteydessä järjestettiin ampumakilpailuja. Ampumavälineenä käytettiin suustaladattavaa hyljepysyää jolla ammuttiin 40 metrin etäisyydeltä suureen mustaan maalitauluun, joka esitti pyöreää hylkeenpäätä. Urheiluammunnan yleistyessä sekä purjehduksen suosion kasvaessa perustettiin 1900-luvun alkuvuosina metsästyseurat Esbo Skärgårds Skjutförening vuonna 1904 ja Esbo Södra Skytteförening 1906 sekä vuonna 1906 Esbo Segelförening niminen pursiseura. Esbo Skärgårds Skjutföreningin toiminta loppui ensimmäisen maailmansodan alkaessa vuonna 1914. Esbo Södra Skytteföreningin, nykyinen nimi Esbo Skytteförening ja Esbo Segelföreningin toiminta jatkuu edelleen tänäkin päivänä.

1900-luvun ensimmäisen vuosikymmenen aikana urheilutoiminta rajoittui nuorisoseurojen piiriin. Elokuusta 1912 alkaen järjestetyt nuorisoseurojen väliset pitäjätoullut Kirkkonummea vastaan herätti suurta kiinnostusta. Joten urheiluinnotus johti uusien seurojen perustamiseen. Vuoden 1916 ja 1930-luvun lopun välisenä aikana perustettiin uusia urheiluseuroja. Sotien takia varsinainen urheilutoiminta käynnistyi vasta 1920-luvun lopulla. Tällöin urheiluseuroissa harrastettiin pääasiassa yleisurheilua. Muita harrastettavia lajeja olivat hiihto, suunnistus, jalka- ja pesäpallo (Lindholm 1998, 6-8.)

Vilkastunut urheiluinnotus johti 1960-luvulla urheiluseurojen määrän kasvun. Vuonna 1960 oli seuroja 36, vuonna 1963 niitä oli 51 ja vuonna 1967 jo 75. 1960-luvulla alkanut voimakas väestön kasvu edesauttoi urheiluseurojen määrän nousun. Vuonna 1988 oli espoolaisia urheiluseuroja 161 ja 1990-luvun alkupuolella niitä oli jo 267. Tänä päivänä toimii noin 400 urheiluseuraa kaupungin liikuntatiloissa. Väestön ja urheiluseurojen määrän kasvut sekä vilkastunut urheiluinnotus laajensi harrastettavien lajien kirjoa. Perinteisten lajien rinnalle on tullut mm. salibandy, ringette, trampoliinivoimistelu, liitokiekko, golf, joukkuevoimistelu, kamppailulajeja jne. 1960-luvun alussa harrastettiin Espoossa 20 eri lajia ja tänä päivänä harrastetaan espoolaisissa urheiluseuroissa 100 lajia (Lindholm 1998.)

6.2 Liikuntaolosuhteet

Kunnollisen urheilukentän puute haattasi urheiluharrastusta Espoossa. Urheilukenttänä käytettiin kansanopiston pihamaan ja ympäristön maanteitä, työväentalon ympäristöä, ravirataa, rakentamatonta tonttia tai kahden tien väliin jäävää aluetta nk. palopaikkaa. Viimeksi mainittu alue oli niin pieni että kolmiloikan ja keihäänheiton vauhdinottorataa käytettiin metsäpolkua ja sataa metriä juostiin maantiellä. Vuonna 1936 muodostettiin työryhmä oikean urheilukentän saamiseksi Leppävaaraan. Työryhmään kuuluneet viisi yhdistystä vuokrasivat urheilukentäksi sopivan pellon Leppävaaran aseman läheltä mutta talvisodan syttyminen vuonna 1939 esti suunnitelman toteutumisen (Lindholm 1998, 8.)

Vuonna 1938 perustetun kunnallisen urheilulautakunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä oli selvittää mahdollisuuksia kunnallisen urheilukentän rakentamisesta Espooseen. Vuonna 1939 päätettiin rakentaa urheilukenttä urheiluseura Esbo If:n omistamalle alueelle. Joten työt aloitettiin syksyllä 1940 ja hankkeelle saatiin valtioneutkea 15 000 mk. Työt jouduttiin keskeyttämään tammikuussa 1941 maan jäätyminen johdosta ja seuraavina vuosina Suomi oli sodassa ja työvoiman puutteen takia työt jäivät kesken. Sodan jälkeen otettiin urheilukenttä hanke uudelleen esille ja vuonna 1949 kunta myönsi 1 200 000 mk kahden urheilukentän kunnostustöihin. Joten vuoden 1949 aikana valmistui kaksi kunnallista urheilukenttää yksi Kauklahteen ja toinen Leppävaaraan (Lindholm 1998, 11-17.)

Urheilutoiminnan vilkastuessa ja väestönkasvun noustessa sai urheilulautakunta 1950 luvulla hoitaakseen yhä useampia laitoksia. Suurin rakennushanke oli Alvar Aallon suunnitteleman urheiluhallin ja urheilukentän rakentaminen Otaniemeen. Halli oli Helsingin Olympialaisiin osallistuvien urheilijoiden käytössä. Veikkausvaroin rakennettiin uimalaitokset Laaksolahden ja Haukilahden Mellstenin rantaan. Lisäksi kunta oli tehnyt sopimukset Helsingin kaupungin, Kauniaisten kauppalan, puolustusvoimien, Maataloustuottajien Keskusliiton, Urheilusäätiön ja Solvalla-säätiön kanssa että espoolaiset saivat käyttää veloituksetta heidän omistamia urheilulaitoksia (Lindholm 1998, 20-22.)

Espoon asukasmäärä jatkoi kasvua ja se asetti yhä suurempia vaatimuksia urheilulaitosten määrälle. Espoon kauppa oli jäljessä urheilukenttien rakentamisessa väkilukuun nähden. Rakennus- ja huoltotyö oli vilkasta. Joten urheilulautakunta teki investointisuunnitelman urheilulaitoksista vuosille 1963-67. 1960 luku oli liikuntapaikkarakentamisessa uimahallien vuosikymmen. 1965 valmistui Espoon ensimmäinen uimahalli Tapiolaan ja pari vuotta myöhemmin valmistui toinen uimahalli Leppävaaraan. Tapiolan uimahallia laajennettiin maa-uimala altailla,

jotka valmistuivat hallin viereen 1967. Tapiolan uimahalli oli Suomen käytetyin uimahalli vuonna 1967 (Lindholm 1998, 25-32.)

1970 luvulla oli lautakunnan päämääränä palvella niin montaa kuntalaista kuin mahdollista. Merkittävin hanke 1970 luvulla oli Espoon ensimmäisen tekojääradan rakentaminen ja valmistuminen sekä tekojääradan kattaminen 1970 luvun lopulla. Muita merkittäviä hankkeita olivat venesatamien venepaikkojen lisääminen, kolmen nurmikentän, kolmen hiekkakentän ja Mankaan monitoimihalli rakentamiset. Monitoimihallin valmistumisen johdosta hallilajien harrastusolosuhteet paranivat huomattavasti. Lisäksi kaupunki vuokrasi tenniskenttiä kuntalaisten käyttöön ja Golfia varten maa-alueen sekä Oittaaan leirintä-alueen huoltorakennus siirtyi lautakunnalle. Espoossa oli peräti kaksi Suomen 16 kestopäällysteisestä (kumiasvaltti) urheilukentistä (Lindholm 1998, 34.)

1980 luvulla olivat taloudelliset edellytykset liikuntapaikkarakentamiselle paremmat kuin 1970-luvulla. Yksi 1980 luvun tärkeimmistä rakennushankkeista oli kansainvälisten kilpailujen mitat täyttävän uimahallin rakentaminen. Muita suuria rakennushakkeita olivat kahden uuden urheilukentän, tekojääradan, urheiluhallin, kuplahallin sekä kahden väestönsuojan liikuntatilojen rakentamiset. Väestönsuojaan valmistui myös telinevoimisteluhalli ja ammutahalli joka täyttää kansainvälisten ampumakilpailujen vaatimukset (Lindholm 1998, 45-46.)

1990 luvun taloudellisen kriisin johdosta määrärahoja leikattiin, vaikka vapaa-aikatoimintojen tarpeet kasvoivat. Todellinen haaste oli kyetä vastaamaan yhä suurempaan ja monipuolisempaan kysyntään. Uusien lajien suosio kuten esim. salibandy edellyttää kaupungilta lajin asettamien tarpeiden huomioimisen. Tärkeintä oli kuitenkin tarjota kaikille kuntalaisille mahdollisuus harrastaa liikuntaa eri liikuntapaikoilla. Uusien liikuntapaikkojen rakentaminen oli vähäistä ja resurssit keskitettiin olemassa olevien laitosten kunnossapitoon, perusparantamiseen ja uusien koulujen pallokenttien rakentamiseen. Liikuntatoimen suurin ja historiallinen hanke oli 20 vuotta suunnitteilla olleen Espoo-halli hankkeen aloittaminen ja hallin valmistuminen vuonna 1999. Lisäksi Otaniemen urheilukenttä kunnostettiin EM juhlarahan myynnillä saaduilla varoilla vuoden 1994 Euroopan Mestaruuskilpailuja varten ja seurojen varoilla katettiin tekojäärata sekä rakennettiin jalkapallohalli (Lindholm 1998, 61-62.)

2000 luvulla on pääpaino ollut liikuntapaikkojen kunnossapidossa ja perusparannuksessa. 2000 luvun alussa toteutettiin Suomen ensimmäinen yksityisrahoitteinen rakennushanke. Keski-Espoon uimahallista, liikuntahallista ja Kuninkaantien lukiosta muodostama rakennuskom-

leksi toteutettiin projektiyhtiö Arandurin toimesta. Hanke toteutettiin ns. elinkaarimallilla, josta kaupunki vuokraa tilat tarvitsemansa ajan eri käyttötarkoituksiin (Espoon kaupungin liikuntatoimenkeskus 2004.)

Liikuntapalveluilla on tänä päivänä tarjota 500 liikuntatilaa kuntalaisten käyttöön. Urheilulaitosten taso täyttää kansallisten ja kansainvälisten kilpailujen vaatimukset (Espoon kaupunki liikuntatoimi 2010).

6.3 Välittömät ja välilliset avustukset

Nuorisourheilun parissa toimiville urheiluseuroille on myönnetty liikuntatoiminnan järjestämiseen tukea vuodesta 1943 alkaen. Lisäksi kunnallisen urheilukentän puuttumisen johdosta on urheiluseuroja tuettu urheilukentän rakentamisessa sekä luistinradan ylläpidossa. Liikuntatoiminta-avustuksen lisäksi on urheiluseurojen toimintaa tuettu kohdeavustuksin. Vuosien saatossa ovat seuroille suunnattujen kohdeavustusten kohteet vaihtuneet. Kohteina ovat olleet mm. harrastus- ja eläkeläisjärjestöjen liikuntatoiminta, venesatamien vartiointi, jääurheilulajien järjestäminen, moottoriurheilu, säätiöt ja laitokset, keskusjärjestöjen suurkisat, valmentajat ja ohjaajat. Lisäksi seuroille on järjestetty mm. A-, B-, ja C tason valmentajakursseja (Lindholm 1998, 12-53.)

Seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä perusavustuksia liikuntaa järjestäville urheiluseuroille ja erityisryhmä yhdistyksille sekä kohdeavustuksia, jotka ovat ohjaajien ja valmentajien koulutusavustus, kansainvälinen liikuntatoiminta-avustus, liikuntatilojen vuokra-avustus, suunnistus-kartta-avustus. Tämän lisäksi tuetaan menestyneitä espoolaisia nuoria urheilijastipendillä. Liikuntalautakunta linjasi vuonna 2005 avustusten jakoperusteet sekä maksuperusteet uudelleen painottaen erityisesti lasten ja nuorten toiminnan tukemista. Merkittävin muutos jakoperusteissa oli liikuntatoiminta-avustuksen kohdentuminen kokonaisuudessaan lasten ja nuorten alle 23-vuotiaiden toimintaan. Aikuisten liikuntaa tuettaisiin alennetuilla tilavuokrilla (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2005.) Taulukossa 6 on esitelty tarkemmin Espoon liikuntapalveluiden myöntämien avustusten euromääräinen kehittyminen.

Taulukko 6. Espoon liikunta-avustukset 2005-2009 (Espoon kaupunki liikuntatoimi 2010)

	2005	2006	2007	2008	2009
Liikuntatoiminta-avustus	802 700	855 700	877 000	897 400	926 800
Erityisryhmät	17 000	17 000	20 000	20 000	20 250
Suunnistuskartta	4 595	4 814	5 116	6 280	10 653
Vuokrat	261 818	298 390	332 320	378 665	575 317
Kansainvälinen liikuntatoiminta	50 891	54 849	81 335	84 448	100 244
Koulutus	37 629	31 344	37 459	25 681	31 826
Urheilijastipendit	21 650	22 400	24 500	19 800	22 750

Kunnalliset liikuntapaikat olivat maksutta kuntalaisten käytettävissä. Tämän lisäksi espoolaiset saivat käyttää kunnan tekemien sopimusten johdosta maksutta Helsingin kaupungin, Kauniaisten kauppalan, puolustusvoimien, Maataloustuottajien Keskusliiton, Urheilusäätiön ja Solvalla säätiön omistamia urheilulaitoksia. Suuri muutos urheiluseuratoiminnalle oli kunnanvaltuuston päätös myöntää kansakoulujen liikuntasalit maksutta urheiluseurojen käyttöön (Lindholm 1998, 23-26.)

Kaupungin tilat olivat käyttäjille maksuttomia aina vuoteen 1994 asti. Kaupungin huonon taloudellisen tilanteen johdosta, liikuntalautakunta joutui pakkotilanteeseen ja tekemään päätöksen periä urheiluseuroilta maksun liikuntatilojen käytöstä. Päätös oli vaikea koska Espoo oli koko maassa ensimmäisiä, joka poisti liikuntatiloista perittävät maksut. Päätös tarkoitti että seuroilta alettiin periä maksuja kaupungin tilojen käytöstä (Lindholm 1998, 64.)

6.4 Urheilulautakunnasta liikuntalautakuntaan

Urheiluinnostuksen kasvun ja kunnallisen urheilukentän puuttumisen johdosta haluttiin perustaa kunnallinen urheilulautakunta hoitamaan kunnan urheiluasioita. Kunnanvaltuutetut tekivät 28. maaliskuuta 1938 päätöksen urheilulautakunnan perustamisesta. Lautakunnan tehtävänä oli valmistella kunnanvaltuustolle urheiluun liittyvät asiat. Tärkeimpänä tehtävä oli selvittää mahdollisuuksia kunnallisen urheilukentän rakentamiseksi. Sodan jälkeen urheiluelämä pääsi todella vauhtiin ja lautakunnan ensisijainen päämäärä oli parantaa kuntalaisten urheilumahdollisuuksia. Urheilulautakunta on kuulunut vuodesta 1946 alkaen opetus- ja kansansivistystoimen alaisuuteen. Lautakunnan ensimmäisestä varsinaisesta johtosäännöstä päätettiin valtuustossa vuonna 1952. Lautakuntaan kuului sen jälkeen puheenjohtaja ja kahdeksan jäsentä ja yhtä monta hen-

kilökohtaista varamiestä. Kunnanvaltuutetut valitsivat jäsenet vuodeksi kerrallaan. Lautakunnan tehtävänä oli:

- hoitaa annetun budjetin mukaisesti kunnan urheilurakennusten, urheilu- ja leikkikenttien, luistinratojen, hiihtomäkien, uimaloiden ja yleisten voimistelusalien ja muuta urheilutoimintaa varten rakennettujen laitosten ylläpito.
- toimia valmistelevana elimenä ja aloitteentekijänä toimialaansa kuuluvien asioiden edistämiseksi kunnassa
- ottaa vastaan urheilutoimintaan tarkoitettujen varoja ja määrärahoja ja jakaa ne toimintaan tarkoitettuihin kohteisiin.
- valvoa, että urheiluseuroille jaetut varat käytetään myönnettyjen ehtojen mukaisesti.
- palkata tarpeellinen henkilökunta toimialueensa kuuluvien laitosten ylläpitoon.
- antaa kunnanvaltuustolle ja – hallitukselle toimialaansa liittyviä lausuntoja, selvityksiä ja tietoja (Lindholm 1998, 10-20.)

Uusi liikuntalaki astui voimaan 1980 ja vuonna 1981 vahvistettiin lautakunnan uusi johtosääntö. Uudessa lautakunnassa oli 13 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Uuden johtosäännön toisen pykälän kohdassa kaksi mainitaan lautakunnan tehtävistä seuraavaa: ”päättää vastuullaan olevien alueiden ja laitosten hoidosta yhdessä kaupungin muiden toimialojen kanssa”. Lautakunnan toiminnan kulmakiviä 1980 luvulla oli yhteistyö urheiluseurojen kanssa. Lautakunnan tehtävänä on ollut tukea urheiluseurojen toimintaa ja tarjota niille harrastusmahdollisuuksia (Lindholm 1998, 45-50.)

Liikuntalautakunnan tehtävä alueeseen kuuluvat liikuntatoimea koskevat asiat, jotka ovat:

- ohjata ja valvoa tehtäväalueensa toimintaa valtuuston ja kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti
- huolehtia toiminnan tulosten ja talousarvion toteutumisen seurannasta sekä toiminnan tuottavuuden ja vaikuttavuuden edistämisestä
- päättää palvelujen järjestämistä ja toteutusta koskevista toimintaperiaatteista siten, että ne edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja kestävää kehitystä
- tehdä esitys taloussuunnitelmaksi sekä hyväksyä käyttösuunnitelma ja toimintakertomus,
- huolehtia yhteistyöstä Helsingin seudun kuntien sekä muiden lautakuntien, viranomaisten ja yhteisöjen kanssa palvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä
- huolehtia tehtäväalueensa toiminnan osalta kaupungin asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä seurata toiminnan asiakaslähtöisyyttä

- hyväksyä tilahankkeiden tarveselvitykset tehtäväalueensa osalta
- päättää toimialansa palvelujen järjestämistä ja toteutusta koskevista hankintaperiaatteista Espoo-strategian mukaisesti
- päättää tai tehdä esitys kaupunginhallitukselle eri maksujen suuruudesta
- päättää lautakunnan käytössä olevien tilojen, alueiden, rakennusten, laitteiden ja vastaavien käyttö- ja vuokrasopimusten sekä muuhun ulkopuoliseen käyttöön luovuttamisen periaatteista
- päättää avustusten myöntämisestä

Lautakunnan yleisten tehtävien lisäksi liikuntalautakunnan tehtävänä on

- huolehtia tehtäväalueensa osalta erityislaeissa kunnalle säädetyistä tehtävistä
 - toimia kaupungin leirintäviranomaisena sekä satamaviranomaisena
- (Espoon kaupunki 2009c.)

7 Espoolaisten liikuntaa järjestävien yhdistysten tukimuodot

Liikuntalautakunta päättää avustusten jakoperusteet vuosittain. Liikuntatoimi tukee urheiluseuroja välittömin ja välillisin avustuksin. Välittömiä avustuksia ovat perus- ja kohdeavustukset, välillisiä avustuksia ovat subventoidut käyttövuorot sekä urheiluseuroille myytävät liikunta- paikkojen mainospaikat.

7.1 Perusavustus

Perusavustusta myönnetään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen perusteella toimintakauden toimintaa varten. Perusavustusta voidaan myöntää espoolaisille liikuntaseuroille alle 23-vuotiaiden lasten ja nuorten liikuntatoiminnasta aiheutuneisiin yleisiin kuluihin ja kohdeavustuksia myönnetään tosiperusteisiin kuluihin. Seuran tulee olla rekisteröity edellisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä ja kuulua jäsenenä valtakunnalliseen liikuntajärjestykseen. Avustusta voidaan myös myöntää yhdistyksille, joiden toiminta on pääasiassa liikuntatoimintaa tai yhdistykselle, jonka liikuntatoiminta on merkittävän laajaa. Yhdistyksen jäsenistä enemmistön tulee olla espoolaisia. Avustusta voidaan myöntää myös koululaisliikunnan osalta ulkomailla järjestettäviin kilpailuihin. Avustusten myöntäminen edellyttää lisäksi, että yhdistyksessä on vähintään kymmenen alle 23-vuotiasta säännöllisessä harjoitustoiminnassa mukana olevaa. Avustusta ei myönnetä työpaikkaseuralle, jonka liikuntatoiminta on suunnattu yrityksen henkilökunnalle.

Perusavustuksen tärkeimmät avustussummaan vaikuttavat tekijät ovat lasten ja nuorten määrää säännöllisessä harjoitustoiminnassa sekä harjoitustilaisuuksien määrä. Näistä tiedoista koostuu 80 % seuran perusavustuksesta. 20 % koostuu mm. starttikursseista, kilpailuihin osallistumisesta, valmentajista, muista liikuntatapahtumista, maahanmuuttajien aktivoinnista sekä toimintasuunnitelmakauden muutoksista. Myös liikuntatoiminnan kuluja arvioidaan, avustus voi olla korkeintaan 1/3 seuran liikuntatoiminnan menoista. Lisäksi seura voi saada enintään 10 % jaettavissa olevasta perusavustuksen määrärahasta (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

Liikuntatoiminta-avustus

Liikuntatoiminta-avustusesityksen valmistelussa painotetaan eniten nuorten alle 23-vuotiaiden säännöllisessä harrastustoiminnassa olevien määrää. Harrastajien määrän lisäksi huomioidaan harjoitustilaisuuksien määrä. Nämä muodostavat tärkeimmät kriteerit esitettyyn summaan. Valmistelussa arvioidaan lisäksi starttikurssilaisten määrää, lasten ja nuorten kilpailutoimintaa, valmentajien määrää, liikuntatapahtumia sekä mahdollista maahanmuuttajien aktivointia liikuntaan (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

Erityisryhmien liikuntatoiminta-avustus

Avustusta päätettäessä arvioidaan järjestön järjestämän liikuntatoiminnan säännöllisyyttä ja leiritoiminnan sekä yksittäisten liikuntatapahtumien tai vastaavanlaisen toiminnan määrää (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

7.2 Kohdeavustukset

Liikuntatilojen vuokra-avustus

Avustusta voidaan myöntää seuroille, joilla on ollut säännöllisiä koko kauden kestäviä harjoitusvuoroja yksityisten ja yhteisöjen liikuntatiloissa pääkaupunkiseudulla. Harjoitusten tulee olla ohjattuja ja osallistujien alle 23-vuotiaita. Avustusta ei myönnetä kaupungilta vuokrattavista liikuntatiloista aiheutuneisiin kustannuksiin. Avustusta myönnettäessä käytetään harkintaa huomioiden lajin olosuhteet, liikuntatilojen saatavuus ja käytettävissä oleva määräraha. Avustus on tarkoitettu kohdennettavaksi nuorten toimintaan (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

Koulutusavustus

Avustus on tarkoitettu espoolaisten urheiluseurojen valmentajien ja ohjaajien koulutuskuluihin (enintään 500 euroa/hlö). Koulutusavustusta myönnetään seurassa toimiville valmentajille,

liittojen koulutusjärjestelmään kuuluvista valmennuskursseista (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

Suunnistuskartta-avustus

Avustus on tarkoitettu seurojen suunnistuskarttojen hankkimisesta ja valmistamisesta koituneisiin kuluihin. Uusista laadituista kartoista on kymmenen karttaa toimitettava liikuntatoimeen (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

Kansainvälinen liikuntatoiminta-avustus

Avustuksella tuetaan nuorten, kehitysvammaisten, liikuntarajoitteisten ja näkövammaisten sarjoissa kilpailevien urheilijoiden tai joukkueiden kansainvälisiä kilpailuja sekä koululaisliikunnan ulkomailta järjestettäviä kilpailuja ja turnauksia. Urheilijan tai joukkueen tulee olla espoolainen. Avustus myönnetään yhteen kilpailuun/vuosi. Avustusta myönnettäessä käytetään harkintaa ottaen huomioon kilpailumatkojen kustannustasot ja määrärahat (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

Nuorten urheilijastipendit

Avustus on tarkoitettu espoolaisille 14 - 22-vuotiaille niin yksilö- kuin joukkuelajin urheilijoille vuoden aikana saavutetusta menestyksestä edellyttäen vähintään Suomen mestaruutta tai maotteluedustusta. Stipendit myönnetään seuralle tulevan kauden harjoitus- ja kilpailukulujen kattamiseksi. Seuran on pyydettyessä annettava liikuntatoimelle selvitys stipendin käytöstä. Stipendin saajan on oltava pääsääntöisesti espoolainen, jonka kotipaikka on Espoo ja hänen tulee, mikäli lajin olosuhteet ovat olleet riittävät, edustaa espoolaista seuraa. Joukkueen, jolle stipendi myönnetään, on edustettava espoolaista seuraa, joka täyttää avustusten jakoperusteiden yleiset ohjeet (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009a.)

7.3 Välilliset avustukset

Espoon liikuntapalvelut hallinnoi kaikkia kaupungin omistamia liikuntatiloja ja myöntää käyttövuoroja liikuntalautakunnan jakoperusteiden mukaisesti, ensisijaisesti espoolaiselle rekisteröidyille yhdistyksille. Rahallisesti mitattuna kaupungin välillinen tuki on paljon merkittävämpi kuin välitön tuki. Liikuntatiloista perittävät maksut määräytyvät tilojen keskimääräisten kustannusten mukaan. Seuroille kohdistuvat maksut halutaan pitää kohtuullisina, joten kaupunki subventoi käyttöä maksuryhmittelyn mukaan. Pääperiaate on, että lasten ja nuorten liikuntaan

suuntautuvalla toiminnalla ei kohdistu suuria kustannuksia. Joten lasten ja nuorten liikuntatoiminnan subventioaste on 95 %, eli seurat maksavat liikuntatilan käytöstä 5 % tilan kokonaiskustannuksista. Korkeimmalla sarjatasolla pelaavat espoolaiset joukkueet sijoittuvat lasten ja nuorten toiminnan kanssa samaan maksuryhmään. Tämän lisäksi niiden käyttämien liikuntatilojen mainospaikkojen vuokrahinta on linjattu hyvin pieneksi. Erittäin voimakkaasti subventoiduilla vuoromaksuilla ja pienillä mainospaikkakustannuksilla tuetaan Espoolaista huippu-urheilua (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009b.)

7.4 Maksuryhmittely

Maksut ryhmitellään käyttäjäryhmittäin kolmeen eri maksuryhmään seuraavasti:

I Perushinta

- espoolaisten yhdistysten ja yhteisöjen pääsymaksulliset kilpailut ym. yleisötilaisuudet
- työpaikkaliikunta
- liiketoiminta, elinkeinon harjoittaminen
- ulkopaikkakuntalaiset
- työväenopiston liikunnan kurssitoiminta
- peruuttamaton käyttövuoro

II Tuettu hinta (50 %)

- espoolaiset yhdistykset ja yhteisöt, joilla ei ole nuorisotoimintaa
- espoolaiset aikuisryhmät

III Voimakkaasti tuettu hinta (95 %)

- espoolaisten yhdistysten ja yhteisöjen alle 23-vuotiaiden toiminta
- espoolaiset aikuisten korkeimmalla sarjatasolla (SM-taso) kilpailevat joukkueet
- erityisryhmät, vammaiset, invalidit (Kelan tukipäätös, vammaistuki, alle 16-vuotiaan hoitotuki)
- espoolaiset päätoimiset opiskelijat
- espoolaiset eläkeläiset (eläkevähenteinen kansaneläke)
- espoolaiset työmarkkinatukea saavat työttömät työnhakijat
- Espoon seudun koulutuskuntayhtymän oppilaitosten liikuntatunnit
- työväenopiston liikunnan kurssitoiminta siltä osin kuin se täyttää edellä mainitut kriteerit (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009b.)

8 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää espoolaisten liikuntaa järjestävien seurojen ja yhdistysten edustajien mielipiteet kaupungin liikuntaan suuntaamien tukimuotojen tarpeellisuudesta, tärkeydestä ja riitaisuudesta sekä heidän toiveet kaupungin tukimuotojen kehittämisen suunnasta. Tutkimusongelmat olivat seuraavat:

- mitkä olivat espoolaisten urheiluseurojen toiminnan painopistealueet
- mitä mieltä espoolaisten urheiluseurojen edustajat olivat kaupungin nykyisistä tukimuodoista
- mitä urheiluseurojen edustajat pitivät tärkeimpänä tukimuotona
- millä tavoin tukimuotoja tulisi kehittää

Tutkimuksen tarkoituksena on tunnistaa kehittämisalueet, joilla kaupunki voisi kehittää ja tehdä konkreettisia kehittämis ehdotuksia espoolaisten urheiluseurojen liikuntatoiminnan tukemiseksi.

9 Tutkimusmenetelmä

9.1 Kohderyhmä

Tutkimus rajattiin koskemaan aktiivisia espoolaisia liikuntaa järjestäviä seuroja ja yhdistyksiä. Tutkimuksesta rajattiin ulos seurat ja yhdistykset joiden toiminta oli satunnaista tai pääasiassa muuta kuin liikunta. Määräaikaan mennessä saatiin 101 vastausta, joka on 40 % (101/250) lähetetyistä. Vastausprosentti oli kohtalaisen hyvä. Syitä vastaamattomuudelle saattoivat olla kesäloma-aika, yhteyshenkilö ei ole enää seuran toiminnassa mukana, pitkä kyselylomake ja piittaamattomuus avustusasiasta.

Seurat jaettiin jäsenistön määrän mukaan viiteen luokkaan: alle 100 jäsentä, 101–200, 201–500, 501–1000 ja yli 1000 jäsentä. Suurimman luokan muodostivat alle 100 jäsenen seurat, joita oli 40,6 % vastanneista seuroista. Myös keskisuuria 101–500 jäsenen seuroja oli espoolaisessa

seurakentässä hyvin paljon. Keskisuurten seurojen osuus oli yhteensä 39,6 % vastanneista. Suuria tai todella suuria seuroja puolestaan oli vähemmistö eli noin 20 %.

9.2 Tutkimuksen kulku

Tutkimus toteutettiin internetpohjaisena kyselynä. Kyselylomake lähetettiin seurojen edustajille sähköpostitse ja vastaaminen tapahtui sähköpostilinkin kautta. Seuralla oli koosta riippumatta vain yksi ”ääni”. Kyselyn toteuttamiseen hyödynnettiin Webropol -ohjelmistoa.

Kysely lähetettiin sähköpostitse 250 aktiiviselle espoolaiselle liikuntaa järjestävälle seuralle ja yhdistykselle, jotka olivat sallineet liikuntapalveluiden yhteydenoton sähköpostitse. Yhteystiedot kerättiin liikuntapalveluiden tietokannasta, jossa oli mukana 350 liikuntapalveluilta avustusta ja kaupungin liikuntatilojenkäyttövuoroja saaneiden sekä avustusta ja kaupungin liikuntatilojen käyttövuoroja hakeneiden seurojen, yhdistysten, yritysten ja yksityishenkilöiden yhteystiedot. Joidenkin seurojen yhteyshenkilöiden sähköpostiosoitteet olivat joko virheellisiä tai puuttuivat kokonaan, joten osa yhteystiedoista jouduttiin hylkäämään. Lähetetyistä osoitteista palautui 25, joista osalle löytyi uusi osoite. Kaiken kaikkiaan kelvollisia osoitteita oli lopulta 220.

Vastausaikaa annettiin aluksi kahden viikon verran. Tämän jälkeen vastaamattomille lähetettiin muistutus ja vastausaikaa jatkettiin kahdella viikolla. Vastaamisesta muistutettiin vielä kerran ja kokonaisuudessaan seuroilla oli vastausaikaa noin 5 viikkoa.

9.3 Mittausmenetelmä

Seurakysely toteutettiin kyselylomakkeella (liite 1), joka koostui yhteensä 25 kysymyksestä. Kyselyyn sisältyi yksi monivalinta, kuusi valinta-, 12 asteikko- ja kuusi avointa kysymystä. Kyselylomake jakautui kolmeen osioon. Kysymyksillä 1-8 selvitettiin liikuntaseurojen ja yhdistysten taustatietoja. Taustatietoja kerättiin seuran koon, jäsenten ikäjakauman, jäsenten sukupuolijakauman, lajivalikoiman ja avustusmuodon kautta. Lisäksi taustatietona selvitettiin, miten paljon seuran toiminta painottuu aikuisten harraste- ja kuntoliikuntatoimintaan, aikuisten kilpa- ja huippu-urheiluun, lasten liikunnalliseen harrastetoimintaan ja lasten kilpailuun tähtäävään toimintaan. Kysymyksillä 9-15 selvitettiin liikuntatilojen subventoitua käyttöä ja jakoprosessia. Kolmannessa osiossa keskityttiin kysymyksillä 16–24 välillisten avustusjärjestelmän arviointiin.

Kyselyn viimeiseen kysymykseen 25 sai antaa vapaamuotoista palautetta Espoon kaupungin liikuntapalvelulle.

9.4 Tilastolliset tarkastelut

Tilastolliset tarkastelut tehtiin käyttämällä Microsoft Excel- 2007 -taulukkolaskentaohjelmaa. Tunnuslukuina käytettiin asteikkokysymysten osalta keskiarvoja ja keskihajontoja. Lisäksi tuloksia tarkasteltiin absoluuttisina ja suhteellisina frekvensseinä.

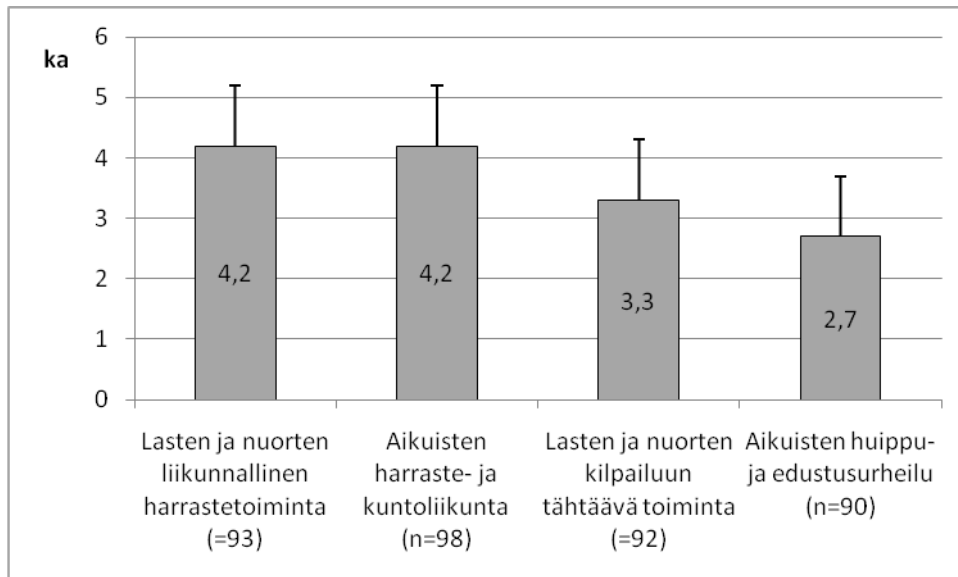
Tutkimusaineisto käsiteltiin niin, että vastaajien henkilöllisyys ei tullut ilmi.

10 Tulokset

10.1 Liikuntaseurojen toiminnan painottuminen

Kyselyyn vastanneiden (101) urheiluseurojen edustajien näkemyksen mukaan toiminta painotui eniten lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastetoimintaan sekä aikuisten harraste- ja kuntoliikuntaan, jotka saivat vastaajilta arvosanan $4,2 \pm 1,8$. Kolmanneksi painopistealueeksi arvioitiin lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävä toiminta. Vastaajien näkemyksen mukaan aikuisten huippu- ja edustusurheilua painotetaan vähiten. Kuviossa 4 on tarkemmin kuvattu vastanneiden urheiluseurojen edustajien näkemys seurojen toiminnan painottumisesta.

Lasten ja nuorten liikunnallista harrastetoimintaa painotetaan erityisesti 201-500 ja 501-1000 jäsenen urheiluseuroissa. 501-1000 jäsenen urheiluseuroista jopa 72 % antoi painopisteelle arvosanan 6, erittäin paljon. Vastaavasti 201-500 jäsenen urheiluseuroista 73 % antoivat arvosanat 5-6, hyvin paljon- erittäin paljon. Aikuisten harraste- ja kuntoliikuntaa painotetaan erityisesti pienissä alle sadan jäsenen seuroissa. 60 % alle sadan jäsenen urheiluseuroista antoi aikuisten harraste- ja kuntoliikunnan painopisteelle arvosanan 5-6, hyvin paljon-erittäin paljon. Lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävää toimintaa sekä aikuisten huippu- ja edustusurheilua painotetaan erittäin vähän tai hyvin vähän erityisesti alle sadan ja 201-500 jäsenen urheiluseuroissa. Edellä mainituista 48 % ilmoitti lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävän toiminnan ja vastaavasti 53 % aikuisten huippu- ja edustusurheilun olevan vähäistä, antaen arvosanan 1-2 (erittäin vähän – hyvin vähän).

Kuvio 4. Espoolaisten urheiluseurojen toiminnan painopisteet

10.2 Mielenpitoet nykyisistä kaupungin tukipalveluista

Vastaajat arvioivat subventoitujen liikuntatilojen käyttöä koskevia väittämiä asteikolla 1-5 (täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä).

Vastaajien mielestä yhteistyö kaupungin liikuntapaikkojen kanssa toimii pääsääntöisesti hyvin. Vastaajat antoivat väittämälle, yhteistyö kaupungin liikuntalaitosten kanssa toimii hyvin arvosanaksi $3,8 \pm 1,1$. Kolme neljännestä (72 %) vastaajista koki yhteistyön kaupungin liikuntapaikkojen kanssa toimivan hyvin. Vastanneista (n=97) jopa 70 antoi yhteistyölle arvosanan 4 tai 5. Arvosanan 1 tai 2 antoi 13 % vastaajista. Vastanneista 13 koki yhteistyön kaupungin liikuntapaikkojen kanssa toimivan huonosti. Erityisesti 101-200 jäsenen urheiluseurat sekä urheiluseurat joiden toiminta painottuu lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastetoimintaan arvioivat yhteistyön saman arvoiseksi. Yhteistyön toimivuus sai 101-200 jäsenen urheiluseuroilta arvosanan $4,1 \pm 0,7$ ja vastaavasti lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastetoimintaa painottavat urheiluseurat $4,1 \pm 0,8$.

Väittämä lasten ja nuorten käyttämien liikuntatilojen tulisi olla maksuttomia jakoi vastaajien mielenpitoet. Lasten ja nuorten käyttämien liikuntatilojen maksuttomuus sai arvosanan $3,2 \pm 1,1$. Hieman alle puolet (48 %) vastaajista oli väittämän kanssa samaa tai täysin samaa mieltä ja vastaavasti reilu kolmannes (35 %) oli väittämän kanssa eri mieltä tai täysin eri mieltä. Vastaajista 34 kokee että lasten ja nuorten käyttämistä liikuntatiloista tulee periä maksu. Erityisesti suuret yli tuhannen jäsenen urheiluseurat olivat sitä mieltä että lasten ja nuorten liikuntatilojen

käytön tulisi olla maksutonta. Yli tuhannen jäsenen urheiluseurat antoivat väittämälle arvosanaksi $3,8 \pm 1,0$.

Kyselyyn vastanneet ($n=101$) urheiluseurojen edustajat antoivat subventoitujen liikuntatilojen vuorojen määrän riittävyydelle arvosanan $2,6 \pm 1,1$. Yli puolet (57 %) vastaajista koki liikuntatilojen vuorojen määrän riittämättömänä ja vastaavasti neljännes (25 %) vastaajista koki liikuntatilojen määrän riittäväksi.

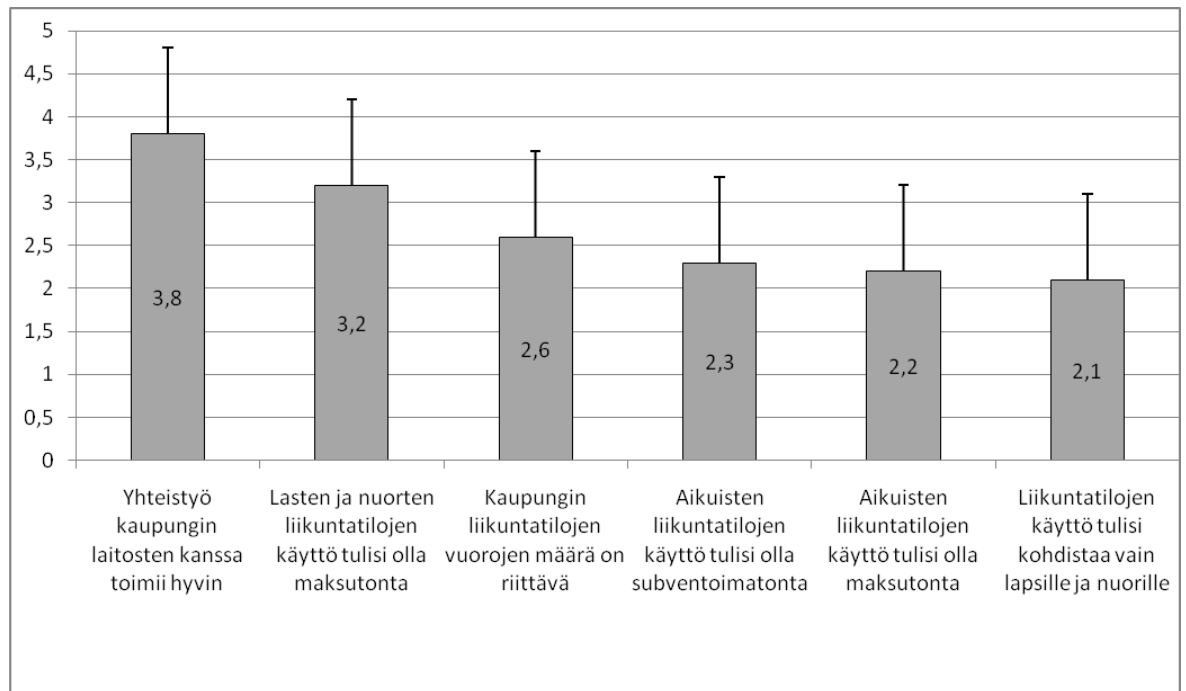
Seuran koolla ei ollut suoranaista yhteyttä tyytyväisyydelle subventoitujen liikuntatilojen riittävyyteen. Tyytymättömmimpiä subventoitujen liikuntatilojen riittävyyteen olivat alle sadan ($n=40$) ja suuret yli tuhannen ($n=12$) jäsenen seurat, jotka antoivat riittävyydelle arvosanaksi $2,4 \pm 1,3$ ja $2,3 \pm 1,0$.

Väittäjä aikuisten liikuntatilojen käyttö tulisi olla subventoimatonta koettiin $2,3 \pm 1,1$ arvoiseksi. Vastaajista yli puolet (66 %) oli väittämän kanssa eri mieltä tai täysin eri mieltä ja antoi arvosanan 1 tai 2. Vastaavasti 14 % antoi arvosanan 4 tai 5. Kyselyyn vastanneista (101) 11 kokee että aikuisten liikuntatilojen käytöstä tulisi periä subventoimatonta maksua. Erityisesti suuret 501-1000 jäsenen urheiluseurat olivat sitä mieltä, että aikuisten liikuntatilojen käytön tulisi olla subventoimatonta. Suuret 501-1000 jäsenen urheiluseurat olivat väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä ja antoivat arvosanaksi $3,2 \pm 1,2$.

Vastaajat antoivat väittämälle aikuisten liikuntatilojen käyttö tulisi olla maksutonta arvosanaksi $2,2 \pm 1,0$. Lähes kolme neljäsosaa (70 %) vastaajista antoi arvosanan 1 tai 2 ja olivat väittämän kanssa eri mieltä tai täysin eri mieltä. Vastaajista 66 kokee, että aikuisten liikuntatilojen käytöstä tulee periä maksu. Vastaajista 11 antoi aikuisten liikuntatilojen maksuttomuudelle arvosanan 4 tai 5. Vastaajista 12 % kokee, että aikuisten liikuntatilojen käyttö tulisi olla maksutonta. Erityisesti urheiluseurat, joiden toiminta painottuu lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävään toimintaan sekä aikuisten huippu- ja edustusurheiluun olivat eri mieltä väittämän kanssa ja antoivat väittämälle aikuisten liikuntatilojen tulisi olla maksutonta arvosanaksi $1,9 \pm 0,9$ ja $2,0 \pm 0,8$.

Vastaajat olivat pääsääntöisesti sitä mieltä, että liikuntatilojen käyttöä tulisi suunnata myös aikuisten liikuntatoimintakäyttöön. Vastaajat antoivat väittämälle, liikuntatilat tulisi suunnata vain lasten ja nuorten liikuntatoimintakäyttöön arvosanan $2,1 \pm 1,1$. Kolme neljänestä vastaajista (76 %) oli väittämän kanssa eri mieltä tai täysin eri mieltä ja antoi arvosanan 1 tai 2.

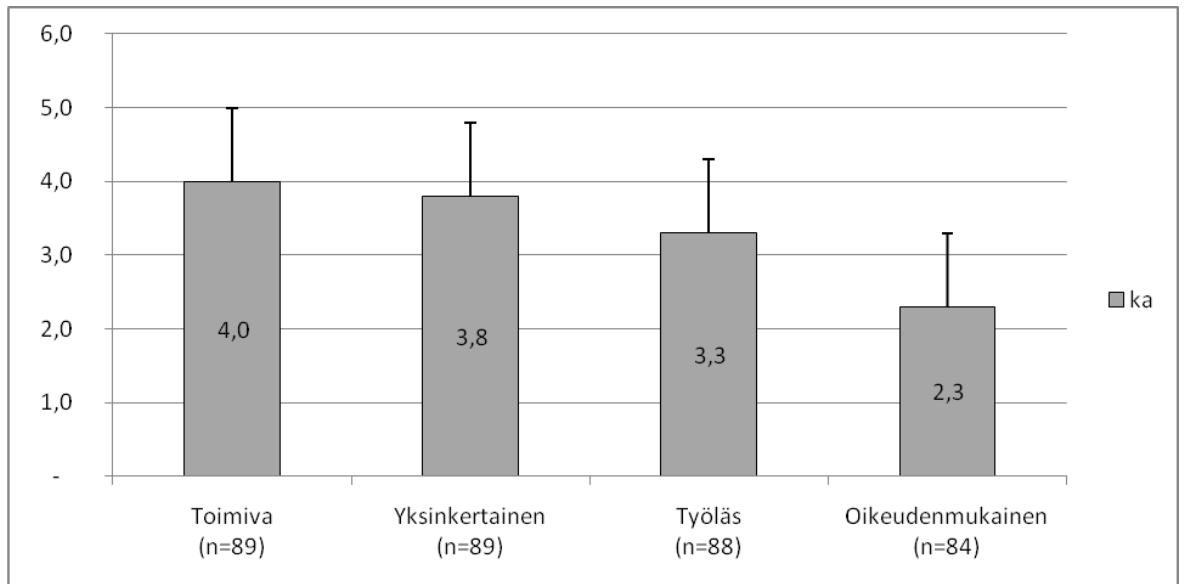
Vastaajista vain 10 % oli väittämän kanssa samaa mieltä tai täysin samaa mieltä, että liikuntatilat tulisi suunnata vain lasten ja nuorten liikuntatoiminnan käyttöön.

Kuvio 5. Espoolaisten urheiluseurojen edustajien mielipiteet liikuntatiloista (asteikolla 1 täysin eri mieltä -5 täysin samaa mieltä, suurin 5)

Liikuntatilojen käyttövuorojen jakoprosessia kuvattiin adjektiivein yksinkertainen, toimiva, työläs ja oikeudenmukainen. Väittämien paikkaansa pitävyyttä arvioitiin asteikolla 1-5 (täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä)

Vastaajat kokevat käyttövuorojen jakoprosessin pääsääntöisesti yksinkertaisena ja toimivana sekä jokseenkin oikeudenmukaisena ja työläänä. Käyttövuorojen jakoprosessin toimivuudelle ja yksinkertaisuudelle annettiin parhaimmat arvosanat, jotka olivat $4,0 \pm 1,2$ ja $3,8 \pm 1,2$. Vastaajista 60 % (53) kokee käyttövuorojen jakoprosessin yksinkertaisena ja vastaavasti 58 % (52) toimivana. Vastaajista vajaa kolmannes (28 %) kokee jakoprosessin monimutkaisena ja (26 %) toimimattomana. Vastaajat antoivat jakoprosessin työläydelle arvosanaksi $3,3 \pm 1,3$. Käyttövuorojen jakoprosessia kuvaavista väittämistä koettiin oikeudenmukaisuus $2,3 \pm 1,2$ arvoiseksi. Hieman yli kolmannes (36 %) vastaajista kokee käyttövuorojen jakoprosessin jokseenkin oikeudenmukaisena ja vain 5 % oikeudenmukaisena ja vastaavasti reilu kolmannes (37 %) vastaajista kokee jakoprosessin epäoikeudenmukaisena.

Kuvio 6. Espoolaisten urheiluseurojen edustajien mielipiteet käyttövuorojen jakoprosessista

Tutkiessa käyttövuorojen jakoprosessin arvosanoja tarkemmin urheiluseurojen jäsenmäärän ja painopiste alueiden mukaan kävi ilmi että erityisesti urheiluseurat joissa on 201-500 ja yli 1000 jäsentä sekä urheiluseurat joiden toiminta painottuu hyvin paljon tai erittäin paljon lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävään toimintaan kokivat käyttövuorojen jakoprosessin jokseenkin epäoikeudenmukaisena.

Käyttövuorojen hakuajankohtien sopivuutta arvioitiin asteikolla 1-2 (sopimaton-sopiva).

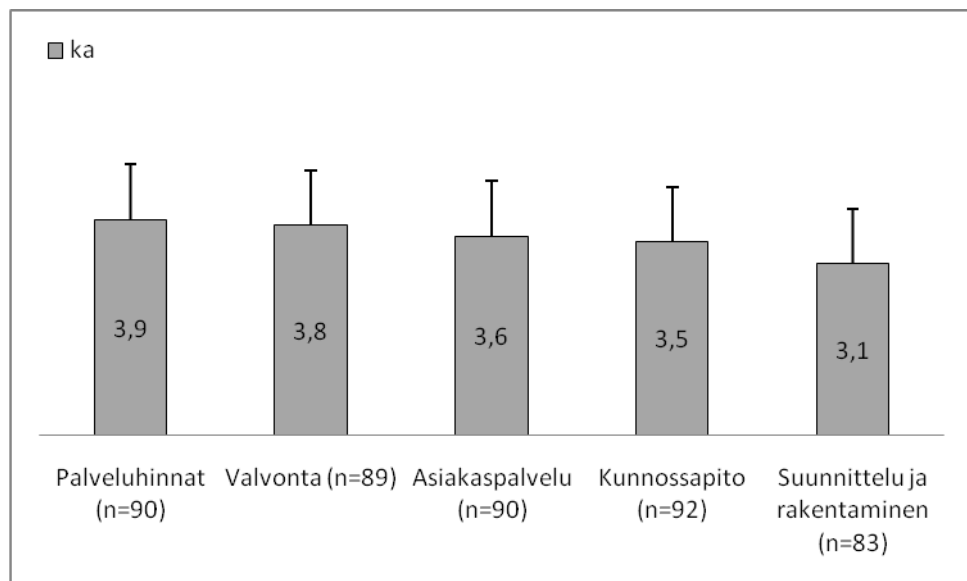
Vastaajista kolme neljänestä (75 %) olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä liikuntatilojen hakuajankohtien sopivuuteen.

Talvijalkapallokenttien käyttövuorojen hakuajankohta koettiin sopivampana. Jopa 87 % vastaajista piti kyseistä hakuajankohtaa sopivana. Hieman yli 80 % vastaajista koki myös jäähallien kesäjäiden ja luonnonjääkenttien hakuajankohtia sopivina. Erityisesti suuret 501-1000 jäsenen urheiluseurat kokivat käyttövuorojen ajankohdat sopivina. Sopimattomimpina hakuajankohtina pidettiin jäähallien talvijäävuorojen, koulujen liikuntatilojen ja urheiluhallien käyttövuorojen hakuajankohtia. Erityisesti suuret yli 1000 jäsenen urheiluseurat kokivat urheilukenttien ja urheiluhallien hakuajankohdat sopimattomina.

Yleisimmät syyt käyttövuorojen hakuajankodan sopimattomuudelle olivat; joukkueiden / harjoitusryhmien määrä ei ole hakuajankohtana tiedossa, tulevan kauden suunnittelu kesken ja liika eri hakuajankohtia.

Kyselyyn vastanneet arvioivat myös kaupungin liikuntatilapalvelun liittyviä tehtäviä ja palveluita. Vastaajat antoivat parhaimmat arvostukset palveluhinnoille $3,9 \pm 0,8$ ja liikuntatilojen valvonnalle $3,8 \pm 1,1$. Asiakaspalvelu sai vastaajilta arvostuksen $3,6 \pm 1,1$ ja vastaavasti liikuntatilojen kunnossapito $3,5 \pm 1,1$. Erityisesti suuret 501-1000 jäsenen urheiluseurat olivat tyytyväisimpiä palveluhintoihin, liikuntatilojen valvontaan ja liikuntatilojen kunnossapitoon, antaen niille arvostukseksi $4,3 \pm 0,5$, $4,1 \pm 0,9$ ja $4,0 \pm 1,5$.

Liikuntatilojen suunnittelu ja rakentaminen sai liikuntatilapalvelun liittyvistä tehtävistä ja palveluista huonoimman arvostuksen, joka oli $3,1 \pm 1,1$. Vastaajista 36 % (30) oli sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä kaupungin liikuntatilojen suunnitteluun ja rakentamiseen. Vain 6 % (5) vastaajista oli erittäin tyytyväisiä kaupungin liikuntatilojen suunnitteluun ja rakentamiseen. Erityisesti urheiluseurat joiden toiminta painottuu lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastotoimintaan olivat tyytymättömiä liikuntatilojen suunnitteluun ja rakentamiseen, antaen tyytyväisyydelle arvostukseksi $2,8 \pm 1,3$. Vastaavasti urheiluseurat joiden toiminta painottuu aikuisten harraste- ja kuntoliikuntaan olivat tyytyväisempiä liikuntatilojen suunnitteluun, antaen arvostukseksi $3,3 \pm 1,1$.

Kuvio 7. Espoolaisten urheiluseurojen edustajien liikuntapalvelun tehtävistä ja palveluista (n=98)

Vastaajat saivat antaa vapaata palautetta kaupungin liikuntatilapalveluista. Palautteet koskettivat pääsääntöisesti sähköistä tilanvarausjärjestelmää ja käyttövuorojen jakoprosessia. Positiivisesta palautteesta sai eniten mainintoja sähköinen tilanvarausjärjestelmä, seuroille myönnettyt vuorot ja oma-valvonta. Negatiivisesta palautteesta sai eniten mainintoja

sähköinen tilavarausjärjestelmä, käyttövuorojen jaon epäoikeudenmukaisuus, koulujen liikuntatilojen kunnossapito, aikuisten liikuntatoiminnan vähäinen huomioiminen, koulutilojen valvojen tavoitettavuus, perittävät hinnat ja kausien pituudet.

Vastaajat ovat suhteellisen tyytyväisiä tämän hetkiseen avustusmalliin. Enemmistö vastaajista (68 %) kannattaa seuratoimintaan kohdistuvan avustuksen jaettavan niin että pääosa liikunta-toiminta-avustuksena ja loput kohdeavustuksena.

Kyselyyn vastanneet (= 101) liikuntaseurat antoivat tuen euromäärän riittävydelle arvosanan $2,6 \pm 0,7$ ja tuen merkityksestä seuran taloudelle arvosanan $4,1 \pm 1,1$. Tuen euromäärä koettiin kohtalaiseksi riittäväksi. Hieman yli puolet vastaajista (54 %) koki tuen euromäärän kohtalaiseksi ja hieman alle puolet 40 % (25) koki tuen euromäärän pieneksi tai erittäin pieneksi. Vain 4 liikuntaseuraa koki tuen euromäärän suureksi.

Valtaosassa seuroista koettiin tuen merkitys seuran taloudelle suureksi tai erittäin suureksi. Jopa kolme neljänestä (75 %) antoi tuen merkitykselle arvosanaksi 4-5. Vain 7 liikuntaseuraa antoi arvosanan 1-2.

Tutkiessa tuen merkitystä seuran taloudelle tarkemmin urheiluseurojen jäsenmäärän sekä painopistealueiden mukaan selvisi että tuen merkitys seuran taloudelle koettiin suureksi erityisesti keskisuurissa 201-500 ja suurissa yli 1000 jäsenen urheiluseuroissa sekä urheiluseuroissa joiden painopiste on hyvin tai erittäin paljon aikuisten harraste- ja kuntoliikunnassa ja urheiluseuroissa joissa painopiste on aikuisten huippu- ja edustusurheilussa. Keskisuuret 201-500 ja suuret yli 1000 jäsenen urheiluseurat arvostivat tuen merkityksen yhtä suureksi, antaen arvosanaksi $4,5 \pm 0,8$. Vastaavasti urheiluseurat joiden toiminnan painopiste on aikuisten harraste- ja kuntoliikunnassa ja aikuisten huippu- ja edustusurheilulle antoivat tuen merkitykselle arvosanat $4,4 \pm 0,9$ ja $4,3 \pm 0,8$.

Vastaajille esitettiin avustusjärjestelmää kuvaavia väittämiä, joiden todenpitävyyteen vastaajat ottivat kantaa. Avustusjärjestelmän toimivuus sai parhaimman arvosanan, joka oli $3,5 \pm 0,9$. Hieman yli puolet (57 %) koki avustusjärjestelmän toimivana. Vain 12 % (n=9) vastaajista koki avustusjärjestelmän toimimattomana. Vastaajat kokivat myös avustusjärjestelmän yksinkertaisena, joka sai arvosanan $3,3 \pm 1,0$ ja helposti ymmärrettävänä, jonka arvosana oli $3,3 \pm 1,1$. Hie-

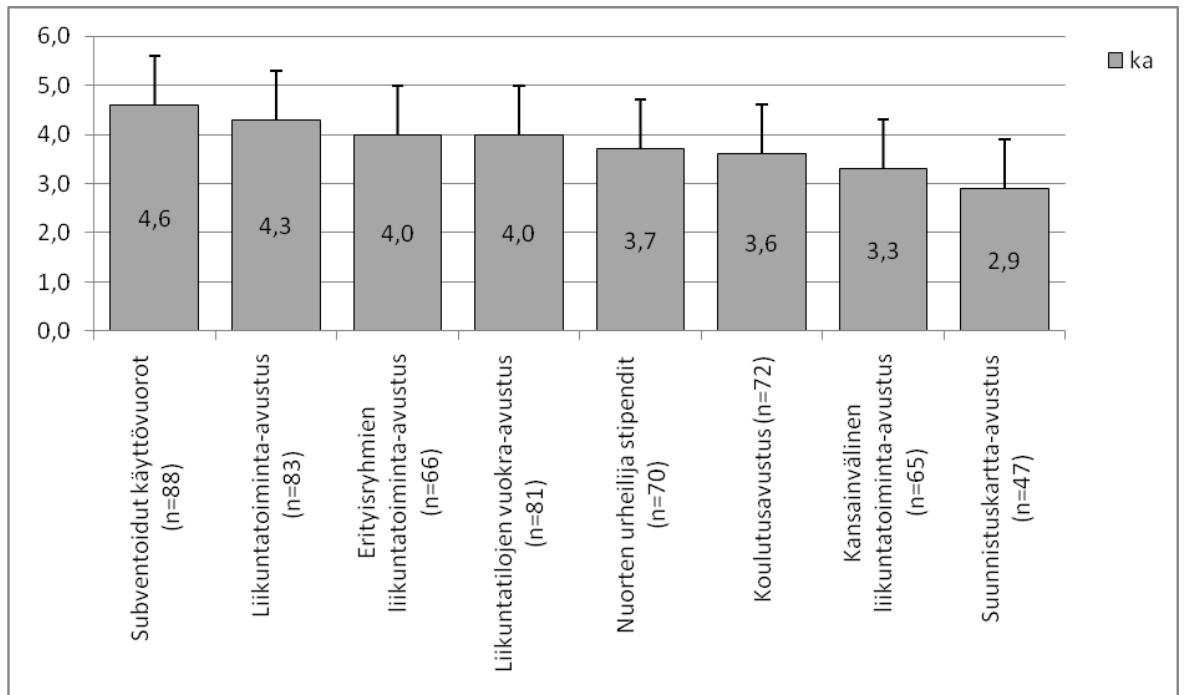
man yli puolet (54 %) vastaajista koki avustusjärjestelmän helposti ymmärrettävänä ja 51 % yksinkertaisena. Kolmannes vastaajista (32 %) koki avustusjärjestelmän monimutkaisena ja neljännes (25 %) vaikeasti ymmärrettävänä. Avustusjärjestelmän oikeudenmukaisuus jakoi tasaisesti vastaajien mielipiteen eri arvojen kesken. Hieman alle puolet (44 %) koki avustusjärjestelmän oikeuden mukaisena ja vastaavasti kolmannes (33 %) koki avustusjärjestelmän epäoikeudenmukaisena. Tutkittaessa avustusjärjestelmää kuvaavia väittämiä tarkemmin seuran jäsenmäärän ja painopisteiden mukaan löydettiin suurimmat eroavaisuudet avustusjärjestelmän oikeudenmukaisuudessa ja toimivuudessa. Avustusjärjestelmään koki oikeudenmukaisimmaksi suuret 501-1000 jäsenen urheiluseurat, antaen arvosanaksi $4,1 \pm 1,5$. Jonkin verran epäoikeudenmukaisempaa avustusjärjestelmä koettiin suurissa yli 1000 jäsenen urheiluseuroissa, jotka antoivat oikeudenmukaisuudelle arvosanaksi $2,7 \pm 1,0$. Erityisesti suuret 501-1000 jäsenen urheiluseurat kokivat myös avustusjärjestelmän toimivaksi, antaen toimivuudelle arvosanaksi $4,0 \pm 0,5$.

Avustusten hakuajankohtia pidettiin pääsääntöisesti sopivina. Enemmistö vastaajista 87 % piti liikuntatoiminta-avustusten ja 72 % kohdeavustusten hakuajankotia sopivina.

Sekä liikuntatoiminta-avustusten ja kohdeavustusten hakuajankohtien sopimattomuus johtui pääsääntöisesti liian aikaisesta määräajasta. Liikuntatoiminta-avustusta anottaessa ei ole tarvittavia liitteitä saatavilla liikuntaseurojen poikkeavan tilikauden johdosta ja kohdeavustuksia anottaessa ei ole marras- joulukuun todellisia kuluja tiedossa joten tarvittavia liitteitä ei ole saatavilla.

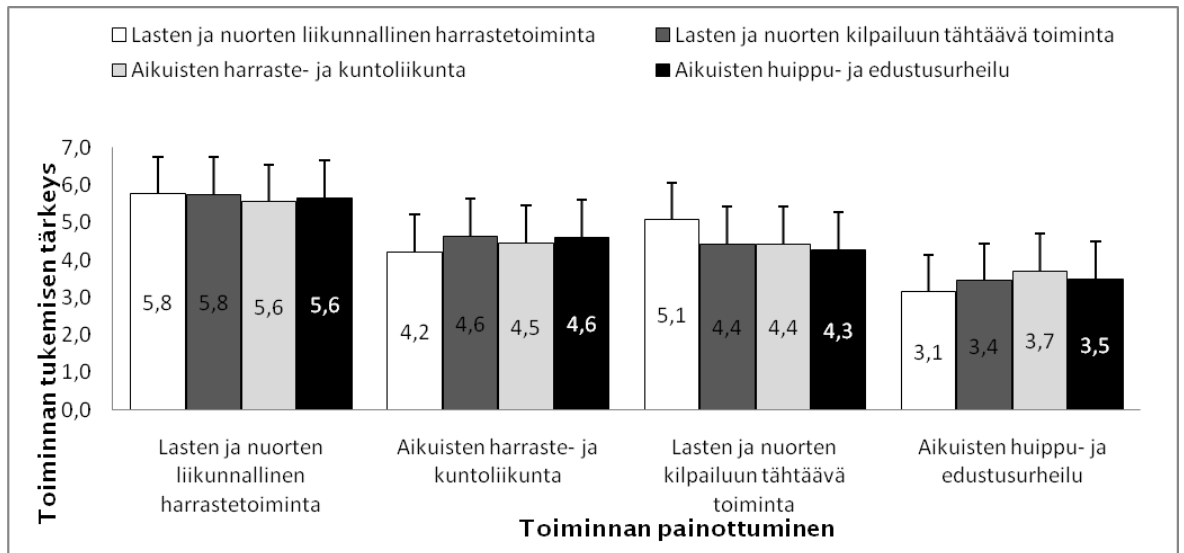
10.3 Mielipiteet tukimuotojen tärkeydestä

Vastaajat pitivät pääsääntöisesti kaikkia avustusmuotoja tärkeinä. Tärkeimpänä koettiin subventoidut käyttövuorot ja lasten ja nuorten toimintaan suunnattu liikuntatoiminta-avustus. Vastaajat antoivat subventoiduille käyttövuoroille arvosanaksi $4,6 \pm 0,9$ ja lasten ja nuorten toimintaan suunnatulle liikuntatoiminta-avustukselle $4,3 \pm 1,0$. Vastaajat kokivat liikuntatilojen vuokra-avustuksen ja erityisryhmien liikuntatoiminta-avustuksen yhtä tärkeäksi antaen tärkeysarvosanaksi $4,0 \pm 1,1$. Vähiten tärkeinä koettiin koulutusavustus, kansainvälinen liikuntatoiminta-avustusta ja suunnistuskartta-avustus, jotka saivat tärkeysarvosanaksi $3,6 \pm 1,2$, $3,3 \pm 1,3$ ja $2,9 \pm 1,5$.

Kuvio 8. Espoolaisten urheiluseurojen edustajien mielipide avustusmuotojen tärkeydestä (n=100)

Tutkittaessa avustusmuotojen tärkeyttä tarkemmin urheiluseurojen jäsenmäärän, painopisteiden ja urheiluseurojen saamien avustusmuotojen mukaan havaittiin joitakin erikoisuuksia. Erityisesti urheiluseurat, jotka saivat kaupungilta subventoituja käyttövuoroja arvioivat kaikki avustusmuodot erittäin tärkeiksi antaen arvosanan 6. Erityisesti suuret 501-1000 ja yli 1000 jäsenen urheiluseurat pitivät avustusmuotoja tärkeimpinä. Edellä mainitut urheiluseurat arvioivat erityisesti lasten ja nuorten toimintaan suunnattua liikuntatoiminta-avustusta tärkeimpänä antaen tälle arvosanaksi $4,8 \pm 0,6$ ja $4,9 \pm 0,4$. Vastajat pitivät tärkeimpänä avustuskohteena lasten ja nuorten liikunnallista harrastetoimintaa, joka sai arvosanan $5,8 \pm 0,6$. Toiseksi tärkeimpänä avustuskohteena pidetään lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävää toimintaa, joka sai arvosanan $4,9 \pm 1,5$. Vähäisempänä mutta silti tärkeänä avustuskohteena pidetään aikuisten harraste- ja kuntoliikuntaa, joka sai arvosanan $4,4 \pm 1,6$ sekä aikuisten huippu- ja edustusurheilua, joka sai arvosanan $3,8 \pm 1,5$. Tarkasteltaessa avustuskohteen tärkeyttä seuran toiminnan painottumisen mukaan selvisi, että seuran toiminnan painottumisesta huolimatta pidettiin lasten ja nuorten liikunnallisen harrastetoiminnan tukemista tärkeimpänä. Kuviossa 9 on kuvattu tarkemmin tärkeimmät avustuskohteet seuran toiminnan painottumisen mukaan.

Kuvio 9. Espoolaisten urheiluseurajen edustajien mielipide avustustamisen tärkeydestä seuran toiminnan mukaan

Vastaajat saivat myös ehdottaa muita tärkeitä avustusmuotoja, joita seurat pitivät tärkeinä. Ylivoimaisesti eniten ääniä sai toimihenkilöiden, valmentajien ja ohjaajien palkkausavustus (8). Hajanaisia ääniä saivat kirjanpito ja internetsivujen ylläpito, varusteiden uusiminen, kotimaan kilpailumatkakulut ja projektiluonteinen avustus seuran toiminnan laadun parantamiseksi tai kiinteistöjen kunnostamiseksi.

10.4 Tukimuotojen kehittäminen

Vastaajille annettiin neljä eri vaihtoehtoa millä tavoin seuratoimintaan kohdistuvat avustukset tulisi jakaa. Vaihtoehdot olivat; liikuntatoiminta-avustuksena, kohdeavustuksina, pääosa kohdeavustuksina, loput liikuntatoiminta-avustuksena ja pääosa liikuntatoiminta-avustuksena ja loput kohdeavustuksina. Enemmistö vastaajista (67 %) (n=67) ei näe tarvetta muuttaa nykyisiä tukimuotoja. 19 % (n=18) vastaajista haluaisi avustusmuodon kohdistuvan ainoastaan liikuntatoiminta-avustuksena. Ainoastaan 3 % (n=3) vastaajista haluaisi avustuksen pelkkinä kohdeavustuksina. Pääosa kohdeavustuksena loput liikuntatoiminta-avustuksena ja muulla tavoin sai yhtä suuren kannatuksen, 5 % (n=5). Muulla tavoin ehdotuksista liikuntatilojen kunnossapito/rakentaminen sai eniten ääniä (3).

Vastaajat saivat antaa vapaata palautetta kaupungin liikuntatilapalveluista ja tukimuodoista. Vapaat palautteet sisälsivät myös kehittämisideoita. Kehittämisideat kohdistuivat lähinnä sähköiseen tilavarauksjärjestelmään, hakulomakkeisiin ja avustusten jakoperusteisiin. Kehittämis-toiveet olivat mm. hakulomakkeiden sähköistäminen tai mahdollisuus toimittaa sähköpostilla,

perusavustuslomakkeen selkeyttäminen, kirjalliset ohjeet hakulomakkeiden täyttämiseen, hakemusten käsittelyn seurannan mahdollistaminen. Jakoperusteiden selkeyttäminen. Lisäksi ehdotettiin, että sähköisen tilavarausjärjestelmään laadittaisiin käyttöohjeet sekä mahdollistettaisiin käyttövuoron peruutus suoraan järjestelmästä. Myös liikuntatilojen vuokra-avustusta tulisi laajentaa ja kohdeavustuksia voisi osittain yhdistää perusavustukseen. Palautteessa toivottiin myös seuraseminaareja vuorovaikutuksen parantamiseksi.

11 Pohdinta

Tämän tutkimuksen päälöydöksenä voidaan pitää sitä, että espoolaisten urheiluseurojen edustajat haluavat säilyttää tukimuodot samankaltaisena kuin tähänkin asti. Tyytyväisyydestä nykymalliin kertoo se, että 95 urheiluseurasta 63 haluaa pitää nykymallin mukaisen jaon.

Nykymallilla tarkoitetaan tukimuotojen jakautumista liikuntatoiminta-avustuksiin, kohdeavustuksiin ja subventoituihin liikuntatilojen käyttöön. Osa seuroista pitää kuitenkin subventoituja liikuntatiloja tärkeämpänä kuin liikuntatoiminta- ja kohdeavustuksia. Osittain jopa niin paljon tärkeämpänä, että voisivat luopua toiminta- ja kohdeavustuksista uusien liikuntatilojen toivossa.

Tämän tutkimuksen mukaan espoolaisten urheiluseurojen toiminta painottuu suuriltaosin lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastetoimintaan, kun taas kilpailuun tähtäävä toiminta on vähäisempää. Tämä kertoo siitä, että seuratoiminnan arvomaailma ja tavoitteet ovat muuttuneet. Seurat eivät tavoittele enää mainetta pelkästään kilpailullisin tavoittein, vaan antavat lapsille ja nuorille monipuolisia kasvamisen ja sosiaalistumisen mahdollisuuksia liikunnallisen harrastuksen parissa. Seuraväki kokee, että tukien tulisi kohdistua pääosin lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastetoimintaan. Toiseksi vahvimpana tukien suuntautumisalueena pidetään lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävää toimintaa. Vaikka seurojen lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävä toiminta on vähäisempää kuin aikuisten harraste ja kuntoliikunta. Mutta silti seuraväki kokee, että lasten ja nuorten toiminnan tukeminen on tärkeämpää kuin aikuisten harraste- ja kuntoliikunnan ja aikuisten huippu ja edustusurheilun.

On tärkeätä, että toiminnan painotuksista huolimatta kaikkea toimintaa kohdeltaisiin Espoon arvojen mukaisesti. Espoon liikuntapalveluja toteutetaan asiakaslähtöisesti huomioiden eri

lajien ja seurojen tarpeet ja erityispiirteet. Käytännössä tämä tarkoittaa että liikuntapalvelut on tasa-arvoisesti kaikkien käytettävissä (Espoon kaupunki 2009a, s 13.)

Tämän tutkimuksen mukaan liikuntatoiminta-avustusta tärkeämpänä tukimuotona seurat pitivät yleisesti subventoituja käyttövuoroja. Osa seuroista oli jopa valmiita vähentämään liikunta-toiminta- ja kohdeavustusten määrää ja kohdistamaan tämän osuuden liikuntatilojen kunnosapitoon ja rakentamiseen. Subventoituja käyttövuoroja tulisi olla tarjolla niin aikuisten kuin lasten ja nuorten toiminnan järjestämiseen. Subventoiduilla käyttövuoroilla toteutetaan liikuntapolitiikan peruslähtökohtia: mahdollistetaan kohtuuhintainen liikkuminen mahdollisimman monelle kuntalaiselle tasa-arvoisesti.

Urheiluseurat ja kuntalaiset eivät tunne liikuntapaikkojen kustannusrakennetta joten voi syntyä kuva että urheiluseuroja tuetaan vain välittömällä avustuksilla. Todellisuudessa rahallisesti mitattuna subventoiduista käyttövuoroista saatu tuki on paljon merkittävämpi kuin välitön tuki. Espoon liikuntapalvelut maksaa sisäistä vuokraa hallinnoimistaan liikuntatiloista kiinteistön omistajalle, eli kiinteistöpalvelukeskuksen tilakeskukselle. Käyttäjiltä perittävät maksut määräytyvät tilojen keskimääräisten kustannusten mukaan. Seuroille kohdistuvat maksut halutaan pitää kohtuullisina, joten kaupunki subventoi käyttöä kolmen maksuryhmän mukaan. Pääperiaate on, että lasten ja nuorten liikuntaan suuntautuvalla toiminnalla ei kohdistu suuria kustannuksia. Urheiluseurojen lasten ja nuorten toiminnan subventio on 95 %, eli seurat maksavat liikuntatilan käytöstä vain 5 % tilan kokonaiskustannuksista. Samassa maksuryhmässä lasten ja nuorten toiminnan kanssa ovat aikuisten korkeimmalla sarjatasolla pelaavat espoolaiset joukkueet. Aikuisten harraste- ja kuntoliikuntatoiminnan tuki on 50 % todellisista kustannuksista (Espoon kaupungin liikuntatoimi 2009b, s 28.)

Nykyisellään kaupungilla on tarjota noin 500 liikuntapaikkaa kuntalaisten käyttöön. Liikuntapaikkojen määrä ei nykypäivänä riitä kattamaan espoolaisten urheiluseurojen tarpeita. Kaupungin liikuntapaikkarakentamisen resurssit ovat rajalliset. Lindholmin mukaan vapaa-aikatoiminnan tarpeiden kasvu ja uusien lajien tarpeiden huomioiminen asettaa todelliset haasteet kykyyn vastata yhä suurempaan ja monipuolisempaan kysyntään (Lindholm 1998, s 22). Koska kaupungin liikuntapaikkaverkosto luonnollisestikaan ei voi kattaa kaikkia lajeja, tasa-päistäminen on äärimmäisen vaativa urakka. On myös osin lajin omaa harkintaa, millaisen tai minkä tasoisen liikuntatilan harrastaminen vaatii. Lajien vaatimukset ovat erilaiset ja tietyt lajit ovat jo lajikulttuurinsakin kautta ”elitistisempiä” kuin toiset. Lisäksi toiset lajit ovat enemmän massalajeja ja harrastusmaisempia lajeja kuin toiset ja tyytyvät ”huonompiin” liikuntatiloihin.

Pohdittavaksi siis jää, miten hyvinkin erilaisista lähtökohdista tulevista lajeista saadaan yhdenvertaisia. Yhtä olennaista on toki pohtia, onko olennaista, että kaikki lajit ovat kaupungin tuen kannalta yhdenvertaisia. Tosin eri lajien arvottaminen toisten yli on mahdotonta. Liikuntalain 18.2.1998/1054 mukaan kaupungin tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten liikunnalle tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä tukemalla kansalaistoimintaa. Nähtäväksi jää, pystytäänkö Espoon liikuntastrategian 2020 tavoitteiden mukaisesti laatimaan kaupunkitasoinen liikuntapaikkasuunnitelma, jonka mukaan liikuntapalvelut yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa pystyisi luomaan liikunta- ja urheilutoiminnan perusedellytykset (Espoon kaupungin valtuusto 2010, 21).

Tämän tutkimuksen mukaan liikuntatilojen jakoprosessi herättää tunteita espoolaisten urheiluseurojen keskuudessa. Espoolaisilla urheiluseuroilla on suuri huoli liikuntatilojen käyttövuorojen tasapuolisesta jakamisesta. Espoon liikuntapalvelun haasteena on kohdentaa liikuntatilojen käyttöä tarkoituksenmukaisesti. Käyttövuorojen jaossa lajien arvottaminen on lähes mahdotonta. Saman ongelma kanssa kamppaillaan monessa kaupungissa ja kunnassa. Haku- ja jakoprosessin työkaluna käytettävä liikuntatilojen sähköinen tilavarausjärjestelmä sai paljon positiivista mutta myös negatiivista palautetta. Sähköistä tilavarausjärjestelmä pidettiin nykyaikaisena ja huimana edistysaskeleena mutta samalla hankalana käyttää ja jo hieman ajastaan jääneeltä. Espoo-strategian tavoitteena on että asiointipalvelut ovat kattavat ja helppokäyttöisesti saatavilla sähköisesti. Toinen tavoite on, että espoolaiset hoitavat suurimman osan asiointistaan sähköisesti. Joten on tärkeää ja asianmukaista kehittää nykyinen liikuntatilojen varausjärjestelmä asiakasystävällisemmäksi. Espoo liikuntatiloista perittäviin asiakasmaksuihin oltiin pääasiassa tyytyväisiä. Liikuntatilojen käytöstä perittävien maksujen tulee kohdistua kaikkeen toimintaan, eli niin lasten ja nuorten kuin aikuistenkin toimintaan. Arvostus käyttövuoroja ja tiloja kohtaan on hieman suurempi kuin niistä maksetaan jonkinasteinen korvaus. Jotkut seuran edustajat nostivat esiin liikuntatiloista perittävän maksun eriarvoisuuden. Eriarvoisuutta koettiin lähinnä uimahallien käyttövuoroista perittävien maksujen kohdalla. Kyseisten tilojen käytöstä perittävän maksun lisäksi seurat joutuvat maksamaan vielä sisäänpääsymaksun.

Tämän tutkimuksen mukaan yhteistyö kaupungin liikuntapaikkojen kanssa koettiin hyvänä. Kaupunki tuottaa palvelut asiakkaan näkökulmasta useamman hallintokunnan toimesta. Hyvänä esimerkkinä voidaan mainita koulutilojen ulkopuolinen käyttö. Liikuntatilojen käyttöä hallinnoi liikuntapalvelut, kun muiden koulutilojen käyttöä hallinnoi suomenkielinen koulutuskeskus, svenska enheten för dagvård och utbildning sekä koulujen rehtorit. Lisäksi kiinteistön siisteydestä huolehtii siivoustoimi sekä tilakeskuksen liikelaitos vastaa kiinteistön ylläpidosta ja

vuosikunnossapidosta. Koulutilojen ulkopuolinen käyttö koordinoidaan liikuntapalvelun kautta, joten seuraihminen kokee saavansa palvelun yhdeltä taholta, eli liikuntapalvelulta. Hallintokuntien välinen viestintä onkin elintärkeää. Viestinnän heikkous eri hallintokuntien kesken heikentää palvelun laatua ja asiakkaiden tyytyväisyyttä.

Tämän tutkimuksen mukaan nykyiset tukimuodot painottuvat yllättävänkin paljon seurojen mielipiteen mukaisesti. Urheiluseurojen saamasta tuesta valtaosa jaetaan lasten ja nuorten liikuntatoiminnan tukemiseen ja vähemmistö jaetaan seuroille kohdeavustuksina. Mikäli kysymys olisi pidetty samana mutta vaihtoehtoja olisi ollut useampi ja kohdeavustukset olisi lueteltu, olisi lopputulos ollut erilainen. Tarpeellisista avustuskohteista olisi saatu tarkempi listaus ja samalla paremmat eväät tukimuotojen kehittämiseksi.

Kohdeavustuksista suurin muospaine kohdistuu liikuntatilojen vuokra-avustukseen. Subven-toituja käyttövuoroja ei ole riittävästi tarjolla kattamaan urheiluseurojen tarpeita. Joidenkin lajien osalta kaupungilla ei ole tarjota liikuntatilaakaan. Pystyäkseen suoriutumaan toiminnan järjestämisestä joutuvat urheiluseurat ostamaan liikuntatilojen käyttövuoroja yksityisiltä markkinoilta. Liikuntatilojen vuokriin käytetyt kulut kasvavat vuosi vuodelta mutta samalla kaupungin jakama tuki liikuntatilojen vuokriin ei ole olennaisesti noussut (Espoon kaupunki liikuntatoimi 2010, 23). Jos liikuntatilojen vuokra-avustus halutaan pitää kohtuullisella tasolla, tarvitaan lisää rahaa. Mikäli liikuntatilojen vuokra-avustukseen saadaan kohdistettua lisää määrärahoja, ei kaupungin tarvitse rakentaa itse. Lisärahoituksella saataisiin eri lajit tasavertaisemaksi. Koska lisäosuuden turvin voidaan korottaa yksityisiltä markkinoilta ostettujen liikuntatilojen käyttöön myönnettävän tuen prosenttiosuutta, samalla kun seuran tukiosuus kasvaa, niin vanhempien maksamat harjoituskustannukset pienenevät. Saadaanko päättäjät mukaan talkoisiin, eli kohdentamaan lisää rahaa urheiluseuroille suunnattuihin avustuksiin? Äärimmäisessä tapauksessa joudutaan luopumaan jostakin muusta kohdeavustuksesta.

Tukien hakuprosessissa on tämän tutkimuksen mukaan joitakin epäkohtia. Tukiprosessiin kehittäminen onkin suurin haaste ja parannettavaa on. Suurimpina puutteina tutkimuksessa esiin nousivat hakuprosessin työläys. Pienillä muutoksilla hakuprosessia voidaan nykyaikaistaa ja kehittää asiakasystävällisempään suuntaan. Jotta avustusprosessia voidaan kehittää seurojen haluamaan suuntaan, on hakuprosessia kevennettävä. Hakemuslomakkeen tulisi olla lyhyt ja siinä tulisi kysyä vain tarpeellisia tietoja. Sähköinen hakulomake keventäisi prosessia. Toki mahdollisuus lähettää hakemus kirjallisesti postitse tulisi säilyttää. Sähköinen lomake säästäisi vastaajan aikaa ja nopeuttaisi tulosten analysointia.

Hyvänä kehitysehdotuksena nousi esiin ns. vanhojen hakijoiden kohdalla hakemustietojen päivittämis- tai tallentamismahdollisuus. Nykyisillä tietokantaratkaisuilla tämä ei olisi mahdollista. Tietojen päivittämis- ja tallentamismahdollisuudessa on toki omat ongelmansa. Päivittämismahdollisuus saattaa johtaa siihen, että seurojen toiminta olisi näennäisesti samanlaista vuodesta toiseen, sillä tietoja ei ehkä viitsittäisi todenmukaisesti päivittää.

Hakulomakkeen tulee rakentua yksinkertaisista kysymyksistä ja osista. Jotta hakulomakkeella saadaan tietoa juuri olennaisista asioista, on näistä olennaisista jakoperusteista oltava täysin selvä kuva liikuntapalvelulla. Jakoperusteet tulee olla jo varhaisessa vaiheessa yksiselitteiset ja perustellut. Jos hakuprosessiin tai jakoperusteisiin tehdään muutoksia tai painotuksia, tulee näistä tiedottaa urheiluseuroja hyvissä ajoin. Hakulomakkeen täyttämiseen tulee olla selkeä kirjallinen ohje. Lisäksi jotta saavutettaisiin hakuprosessin läpinäkyvyys, tulisi jakoperusteet olla seurojen tiedossa hakuvaiheessa. Tukimuotojen avaaminen liikuntapalvelun www-sivuille on olennaista, sillä internet on tiedonhaussa oiva väline.

Tutkimuksesta kävi ilmi että muutamien urheiluseurojen edustajat epäilivät joidenkin urheiluseurojen avustusten haussa ilmoitettujen tietojen paikkaansa pitävyyttä. Vaikka huomautukset asiasta ovat yksittäisiä, tulee ne ottaa huomioon. Liikuntapalvelun rooli seuroihin päin tulisi optimaalisessa tilanteessa olla yhteistoimijan ja tukihenkilön rooli. Tukienjakajan on voitava luottaa siihen, että urheiluseurat antavat tietonsa parhaan ymmärryksensä mukaan. Lisäksi seurojen edustajien mukaan avustusten haussa tarvittavat liitteet hidastavat tukien maksamista. Samalla ne luovat seurajäsenille tunteen liiallisesta valvonnasta. Heidän mukaansa liitetiedot tulisi olla vain tarkistettavissa, mutta ei ole olennaista liittää niitä hakemukseen.

Avustusten hakuprosessin keventäminen ja esimerkiksi sähköinen lomake keventäisi liikuntapalvelun työpainetta ja nopeuttaisi hakuprosessia. Seurojen kannalta olisi toivottavaa, että tieto avustuksista tulisi mahdollisimman pian alkuvuodesta. Seuran budjetoinnin kannalta tieto avustuksista olisi toivottavaa jopa ennen budjettikautta.

Enemmistö vastaajista haluaisi pitää tukimuodot nykyisen muotoisina. Suurimmat kehittämispaineet kohdistuvat tukimuotojen tukiprosesseihin. Palvelun laatua ja asiakaslähtöisyyttä parannetaan kehittämällä nykyistä Internetissä olevaa tilavarausjärjestelmää ja sähköistämällä avustusten hakulomakkeet. Selkeyttämällä avustusten jakoperusteet, sähköisen tilavarausjärjes-

telmän käyttöohjeet ja hakulomakkeiden täyttöohjeet paranee asiakastyytyväisyys huomattavasti.

Tämän tutkimuksen mukaan urheiluseurojen edustajat toivat esiin uuden tukimuodon, toimihenkilön, valmentajan ja ohjaajan palkkausavustuksen. 1990 luvun loppupuolelle asti jaettiin kohdeavustuksena valmentaja-avustusta. Valmentaja-avustusta myönnettiin urheiluseurojen koulutetuille valmentajille alle 21-vuotiaiden liikunnan ohjauksesta. Kyseinen avustusmuoto vaati paljon työtä ja aikaa sekä valmentajilta että avustuksen valmistelijoilta ja lisäksi määrärahan vähyys johti avustusmuodon lopettamisen. Valmentaja-avustuksen rahaosuus siirrettiin jaettavaksi urheiluseuroille perusavustuksena sekä kohdeavustuksina (Lindholm 1998, 27.) Tukimuotoja on lähes mahdotonta lisätä ilman määrärahan kasvua. Ilman lisärahoitusta uusi tukimuoto pienentäisi jo olemassa olevia vähäisiä avustussummia entisestään. On hienoa, että myös valtio satsaa kansalaistoiminnan tukemiseen kunnan ohella jakamalla suoraa tukea urheiluseuroille. Urheiluseurat ovat vuodesta 2009 alkaen voineet anoa seuratoiminnan kehittämistukea, jonka avulla urheiluseurat saavat taloudellista tukea mm. päätoimisen työntekijän palkkaamiseen. Palkkausavustusta myönnettiin mm. seura- tai järjestösihteerin, nuorisovalmennuspäällikön tai aikuisliikunnan koordinaattorin palkkaamiseen. Ensimmäisenä vuonna jaettiin päätoimisen palkkaamistukea yhteensä kahdellesadalle urheiluseuralle, joista 18 oli espoolaisia, mikä osoittaa, että espoolaiset urheiluseurat ovat halukkaita vahvistamaan toimintaansa. Lisäksi päätoimisen palkkaaminen osoittaa sen, että seuratoiminnan laajentuessa toimintaa ei kyetä pyörittämään vapaaehtoisvoimin (Seuratuki 2009, 10-11.)

11.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen vastausprosentti oli suhteellisen hyvä, joten tutkimuksesta saatiin selville kuka-kuinkin yleinen kuva urheiluseurojen edustajien näkemyksestä kaupungin tarjoamista tukimuodoista. Tutkimukseen vastanneita oli kaikista viidestä luokasta. Kuitenkin 500-1000 jäsenen urheiluseurojen vähäinen osallistuminen kyselyyn heikentää jossakin määrin lopputuloksen luotettavuutta, koska kyseinen luokka on määrällisesti kohtalaisen suuri liikuntatilojen käyttäjänä ja avustusten saajana. Vastaamatta saattoivat jättää urheiluseurat, jotka eivät näe tarvetta muutoksille. Espoolaisilla urheiluseuroilla on ollut tapana puuttua asioihin vain kun on jotakin korjaamisen tarvetta. Jos ollaan tyytyväisiä, ollaan hiljaa. Suurempi vastausprosentti ei olisi olennaisesti muuttanut lopputuloksen luotettavuutta. Mutta suuremmalla vastausten määrällä saataisiin luotettavuutta lisää sekä varmennusta selvitettyihin asioihin.

11.2 Johtopäätökset ja kehittämisehdotukset

Tutkimusten tulosten mukaan sekä välillisillä että välittömällä avustuksilla on suuri merkitys espoolaisten urheiluseurojen toiminnalle ja taloudelle. Espoolaiset urheiluseurat ovat pääasiassa tyytyväisiä kaupungin nykyisiin tukimuotoihin. Radikaaleihin muutoksiin ei ole tarvetta. Espoolaisten urheiluseurojen toiminta painottuu lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastetoimintaan sekä aikuisten harraste- ja kuntoliikuntaan. Urheiluseurojen painotus kilpaurheiluun oli vähäisempää. Lautakunta linjasi vuonna 2005 avustusten jakoperusteet ja maksuperusteet uudelleen painottaen erityisesti lasten ja nuorten toiminnan tukemista. Liikuntatoiminta-avustus kohdistui kokonaisuudessaan alle 23-vuotiaiden toimintaan ja aikuisten toimintaa tuetaan alennetuilla tilavuokrilla. Lisäksi Espoolaista huippu-urheilua tuetaan voimakkaasti subventoiduin käyttövuoroin ja pienillä mainospaikkakustannuksilla. Tämän tutkimuksen perusteella voidaan päätellä, että kyseinen muutos on hyväksytty seuraväen parissa.

Tutkimuksesta saatujen tietojen perusteella voidaan päätellä että suurimmat kehittämistarpeet tukimuotojen parantamiseksi ovat:

1. Espoo-strategian mukaan Espoon palvelut ovat laadukkaita ja helposti satavilla. Nykyinen hankalasti käytettävä liikuntatilojen varausjärjestelmä tulee saada asiakasystävällisemmäksi ja paperiset avustusten hakulomakkeet sähköiseksi.
2. Vuosittaisten seuraseminaarien herättäminen henkiin. Seminaarissa voidaan käydä avointa keskustelua kaupungin tarjoamista palveluista ja mahdollisista muutoksista. Keskustelua tulee käydä mm. strategisista linjauksista ja mahdollista muutoksista ja tukimuotojen kehittämisestä. Näissä keskusteluissa jaetaan informaatiota molempiin suuntiin.
3. Espoo-strategian mukaan mahdollistetaan espoolaisten osallistuminen palveluiden kehittämiseen ja kyselystä saadun positiivisen palautteen mukaan jatketaan asiakaspalautteiden kyselyjä vastaavanlaisilla kyselyillä.
4. Liikuntatilojen systemaattinen kunnossapito, suunnittelu ja rakentaminen. Laaditaan Espoon liikuntapoliittisen ohjelman mukainen kaupunkitasoinen liikuntapaikkasuunnitelma, jolla luodaan edellytykset pitkäjänteiselle ja tarkoituksenmukaiselle liikuntapaikkojen rakentamiselle.

Lähteet

Aaltonen, K. 2004. Urheilun ja liikunnan oikeus käytännössä. RT – Print Oy, Pieksämäki s. 26.

Arponen, A. 2006. Yleisurheilun toimintaedellytykset. Teoksessa SUL:n historiatoimikunta, Suomi voittoon - kansa liikkumaan. Edita Prima Oy, Helsinki s. 113-125.

Espoon kaupungin valtuusto. Pöytäkirja 18.1.2010. 7§.

Espoon kaupunki. 2009a. Espoo-strategia 2009-2011. Luettavissa:
<http://www.espoo.fi/default.asp?path=1;28;11866;11869;142>. Luettu: 9.1.2010.

Espoon kaupunki. 2009b. Espoon kaupungin liikuntapalvelujen tulosityksikön toimintaohje. Luettavissa:
<http://www.espoo.fi/default.asp?path=1;28;11866;11869;549;585;650>. Luettu: 9.1.2010.

Espoon kaupunki. 2009c. Luettavissa:
<http://www.espoo.fi/default.asp?path=1;28;11866;11869;549;689;935>. Luettu: 9.1.2010.

Espoon kaupungin liikuntatoimen toimintakertomukset 2005.

Espoon kaupunki liikuntatoimi. 2009a. Liikuntatoimen avustukset.

Espoon kaupunki liikuntatoimi. 2009b. Liikuntatoimen maksut.

Espoon kaupunki liikuntatoimi. 2010. Toimintakertomus 2009

Etelä-Suomen lääninhallitus 2009. Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetty valtiontuki vuosina 1998–2009 kunnittain Etelä-Suomessa.

Holthoer, A. 2002. Espoon liikuntavisio 2002.

Kuntalaki 17.3.1995/365. Luettavissa: www.finlex.fi. Luettu: 21.7.2009.

Lehtonen, K.1995. Seuratuki moninkertainen Ruotsissa. Liikunta & Tiede.4.2009, 9-11.

Lindholm, D. 1998. Liikkuva Espoo – Esbo i farten, 60 vuotta kunnallista urheilua – 60 år av kommunal idrott. Frenckellin kirjapaino Oy, Espoo.

Liikuntalaki 18.12.1998/1054. Luettavissa: www.finlex.fi. Luettu: 14.7.2009.

Luoto, T.A.R. 1992. Espoo kaupunki meren rannalla. IS – paino, Iisalmi.

Lääninhallituslaki 10.1.1997/22. Luettavissa: www.finlex.fi. Luettu 21.7.2009.

Opetushallitus. 2009a. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit 2000-2009. Luettavissa: <http://vos.uta.fi/rap/>. Luettu: 15.12.2009.

Opetushallitus. 2009b. Opetus ja kulttuuritoimen rahoitus. Yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2009. Opetushallitus Rahoitus- ja kustannuspalvelut. Luettavissa: [http://www02.oph.fi/asiakkaat/rahoitus / rahjulk09/rahoitusjulkaisu%202009.pdf](http://www02.oph.fi/asiakkaat/rahoitus/rahjulk09/rahoitusjulkaisu%202009.pdf). Luettu: 15.12.2009.

Opetusministeriö. 2008. Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011. Opetusministeriön julkaisuja 2008:45.

Opetusministeriö. 2009a. Liikuntatoimi tilastojen valossa – perustilastot vuodelta 2007. Opetusministeriön julkaisuja 2009:6.

Opetusministeriö 2009c. Luettavissa <http://www.minedu.fi/OPM/Liikunta/liikuntapaikat/>. Luettu: 27.7.2009.

Opetusministeriö 2009d. Luettavissa http://www.minedu.fi/OPM/Linjaukset_ ja_ rahoitus/veikkausvoittovaral/. Luettu: 27.7.2009.

Pekkanen, P. & Jaarnio, E. 1981. Liikuntalaki selityksineen. Kunnallispaino, Vantaa.

Perustuslaki 11.6.1999/731. Luettavissa: www.finlex.fi. Luettu: 14.7.2009.

Seuratuki 2009. Luettavissa: <http://www.seuratuki.fi/>. Luettu: 3.10.2009.

Vasara, E. 2004. Valtion liikuntahallinnon historia. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 157. Tammer – paino, Tampere.

Veikkaus Oy. 2009. Veikkauksen vuosiraportit 2002 - 2009. Luettavissa: <https://www.veikkaus.fi/info/yritys/avainluvut/raportit.html>. Luettu: 10.1.2010.

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

Kysely espoolaisille liikuntaa järjestäville seuroille ja yhdistyksille 2009

Kysymyksillä 1-8 kerätään taustatietoja seurasta/yhdistyksestä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä yksittäinen seura/yhdistys tule esille tulosten käsittelyssä.

1) Kuinka paljon seurassanne on jäseniä?

- alle 100
- 101-200
- 201-500
- 501-1000
- yli 1000

2) Kuinka monta prosenttia seuranne jäsenistä on alle 23-vuotiaita?

- 25 prosenttia tai vähemmän
- 26-50 prosenttia
- 51-75 prosenttia
- 76 prosenttia tai enemmän

3) Kuinka monta prosenttia seuranne jäsenistä on tyttöjä/naisia?

- 25 prosenttia tai vähemmän
- 26-50 prosenttia
- 51-75 prosenttia
- 76 prosenttia tai enemmän

4) Harrastetaanko seurassanne?

- Yhtä lajia, mitä lajia?
- Montaa lajia, mitä lajeja?

5) Kuinka paljon seurassanne painotetaan?

	Erittäin vähän	Erittäin paljon
Aikuisten huippu- ja edustusurheiluun	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aikuisten harraste- ja kuntoliikuntaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävän toimintaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lasten ja nuorten liikunnalliseen harrastotoimintaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6) Kuinka paljon seuranne tuloista tulee karkean arvionne mukaan seuraavista kohteista?

	Hyvin vähän	Vähän	Jonkin verran	Paljon	Hyvin paljon	En osaa sanoa
Jäseniltä saadut tulot (jäsenharjoitus-, varuste- ym maksut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö ja sponsorisopimukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tukiaavustukset (avustukset liitolta, kaupungilta, lahjoitukset yksityisiltä)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oma varainhankintatyö (talkoot, myyjäiset, arpajaiset, kioskitoiminta)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kilpailujen ja tahtumien järjestämisen tulot (mainostulot, lipunmyynti, osallistumismaksut, esiintymismaksut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7) Millaisia avustusmuotoja seuranne saa Espoon kaupungin liikuntapalveluilta? Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Liikuntatoiminta-avustus
- Erityisryhmien liikuntatoiminta-avustus
- Liikuntatilojen vuokra-avustus
- Kansainvälinen liikuntatoiminta-avustus
- Koulutusavustus
- Suunnistuskartta-avustus
- Subventoitu käyttö (Käyttövuorot Espoon kaupungin liikuntapalveluiden liikuntatiloissa)

8) Arvioikaa kuinka paljon seuranne maksaa vuosittain vuokraa harjoitustiloista.

	O euroa	Alle 500 euroa	501-1000 euroa	1001-5000 euroa	5001-10000 euroa	10001-50000 euroa	50001-100000 euroa	yli 100000 euroa
Espoon kaupungin liikuntatilat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Espoon kaupungin liikuntapalveluiden liikuntatilapalveluiden kautta tehdään tuhansia liikuntatilavaroituksia vuosittain. Yleisimmät seurojen toiveet vuoroja haettaessa ovat, että harjoitusaikojen tulisi olla ma-to klo 18-20, yli 400 m²:n salissa ja juuri tietyssä liikuntatilassa. Kaikille voidaan toistaiseksi tarjota salivuoro, jos salin koolla, sijainnilla viikonpäivällä ja kellonajalla ei ole väliä. Espoon kaupungin liikuntapalveluiden jakamat käyttövuorot ovat subventoituja. Subventio lasten ja nuorten alle 23 vuotiaiden käyttövuoroista on 95% ja aikuisten 50%, eli Espoolaiset liikuntaseurat ja yhdistykset maksavat liikuntatilojen käyttövuoroista lasten ja nuorten osalta 5% ja aikuisten osalta 50% tilan kokonaiskustannuksista. Kysymykset 8-15 käsittelevät käyttövuoroja.

9) Seuraavassa on esitetty subventoitujen liikuntatilojen käyttöä koskevia väittämiä. Kuinka hyvin väittämät mielestänne pitävät paikkansa oman seuranne kannalta?

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Seuramme ei kuulu mainitun tukimuodon piiriin
Kaupungin liikuntatilojen vuorojen määrä on riittävä.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö kaupungin laitosten kanssa toimii hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liikuntatilojen käyttö tulisi kohdistaa vain lapsille ja nuorille.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lasten ja nuorten liikuntatilojen käyttö tulisi olla maksutonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aikuisten liikuntatilojen käyttö tulisi olla maksutonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aikuisten liikuntatilojen käyttö tulisi olla subventioimatonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10) Seuraavassa on esitetty adjektiiveja, jotka kuvaavat kaupungin liikuntatilojen käyttövuorojenjakoprosessia. Käyttövuorojenjakoprosessilla tarkoitetaan kaikkia vaiheita, hakemisesta päätöksentekoon. Kuinka hyvin väittämät pitävät mielestänne paikkansa?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Yksinkertainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oikeudenmukainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työläs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toimiva	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11) Arvioikaa Espoon kaupungin liikuntatilojen käyttövuorojen hakuajankohtien sopivuutta. Mikäli seuranne ei ole hakenut kyseistä liikuntatilaa, niin vastatkaa en osaa sanoa.

	Sopimaton	Sopiva	En osaa sanoa
Urheilukentät (5.1. mennessä)	☐	☐	☐
Jäähallit kesä (27.2. mennessä)	☐	☐	☐
Urheiluhallit (27.2. mennessä)	☐	☐	☐
Koulujen liikuntatilat (27.2. mennessä)	☐	☐	☐
Uimahallit (27.3. mennessä)	☐	☐	☐
Jäähallit talvi (27.3. mennessä)	☐	☐	☐
Talvijalkapallokentät (18.9. mennessä)	☐	☐	☐
Jalkapallohallit (23.10. mennessä)	☐	☐	☐
Luonnonjääkentät (30.10. mennessä)	☐	☐	☐

12) Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen johonkin kohtaan sopimaton, niin kirjoittakaa alla olevaan kenttään sopivampi vaihtoehto.

13) Mikäli Espoon kaupungin liikuntapalvelut joutuu tulovelvoitteiden kasvun myötä korottamaan liikuntatilojen vuokria, niin mille ryhmälle maksujen korotus tulisi ensisijaisesti kohdistaa? Valitse vain yksi annetuista vaihtoehtoista.

- Aikuisten huippu- ja edustusurheiluun
- Aikuisten liikuntatoimintaan
- Nuorten alle 23 vuotiaiden liikuntatoimintaan
- Sekä aikuisten ja nuorten alle 23 vuotiaiden liikuntatoimintaan

14) Arvioikaa miten tyytyväisiä olette seuraaviin Espoon kaupungin liikuntapalveluiden tehtäviin ja palveluihin.

	Erittäin tyytymätön	Melko tyytymätön	En tyytäväinen enkä tyytymätön	Melko tyytäväinen	Erittäin tyytäväinen	En osaa sanoa
Liikuntatilojen valvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liikuntatilojen kunnossapito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liikuntatilojen suunnittelu ja rakentaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Palveluhinnat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Asiakaspalvelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15) Mitä muuta palautetta haluatte antaa käyttövuoroista? Kirjoitakaa lyhyesti. (max. 2 asiaa)

Espoon kaupungin liikuntapalvelut jakaa vuosittain noin miljoona euroa perusavustuksena lasten ja nuorten sekä erityisryhmien liikuntatoimintaan. Perusavustuksen lisäksi muita jaettavia avustuksia ovat kohdeavustukset, valmentajien ja ohjaajien koulutuksiin, suunnistuskarttojen valmistamiseen, lasten ja nuorten liikuntatila käyttövuoroihin (ei kaupungin tilat), ulkomaille suuntautuviin kansainvälisiin kilpailu- ja turnausmatkoihin sekä nuorten urheilijastipendeihin. Kysymykset 16-24 käsittelevät avustuksia.

16) Arvioikaa seuraavien Espoon kaupungin liikuntapalveluiden avustusmuotojen tärkeyttä. Rastita yksi per rivi.

	Ei lainkaan tärkeä	Ei kovin tärkeä	Melko tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä	En osaa sanoa
Subventoidut käyttövuorot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liikuntatoiminta-avustus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erityisryhmien liikuntatoiminta-avustus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liikuntatilojen vuokra-avustus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutusavustus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suunnistuskartta-avustus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälinen liikuntatoiminta-avustus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten urheilijastipendit	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17) Mitä muuta avustusmuotoja seuranne pitäisi tärkeänä (esim. toimihenkilöiden palkkausavustus ym.)?

18) Miten mielestänne seuratoimintaan kohdistuva avustus tulisi jakaa?

- Liikuntatoiminta-avustuksena
- Kohdeavustuksina, jotka kohdistuvat seuratoiminnan eri osa-alueisiin.
- Pääosa kohdeavustuksina, loput liikuntatoiminta-avustuksena
- Pääosa liikuntatoiminta-avustuksena, loput kohdeavustuksina (nykyinen malli)
- Muulla tavoin, miten?

19) Minkä avustaminen on mielestänne tärkeätä?

	Ei tärkeä	Erittäin tärkeä
Aikuisten harraste ja- kuntoliikunnan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aikuisten huippu- ja edustusurheilun	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lasten ja nuorten liikunnallisen harrastetoiminnan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lasten ja nuorten kilpailuun tähtäävän toiminnan	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20) Seuraavassa on esitetty adjektiiveja, jotka kuvaavat kaupungin avustusjakojärjestelmää. Kuinka hyvin väittämät pitävät mielestänne paikkansa?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Helposti ymmärrettävät	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yksinkertainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oikeudenmukainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työläs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toimiva	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21) Mikäli seuranne saa Espoon kaupungin liikuntapalveluilta avustusta, arvioikaa seuraavia väittämiä.

	Erittäin pieni	Pieni	Kohtalainen	Suuri	Erittäin suuri	En osaa sanoa
Tuen merkitys seuran taloudelle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tuen euromäärän riittävyys	☐	☐	☐	☐	☐	☐

22) Arvioikaa Espoon kaupungin liikuntapalveluiden avustusten hakuajojen sopivuutta. Mikäli seuranne ei ole hakenut kyseistä avustusta, niin vastatkaa en osaa sanoa.

	Sopimaton	Sopiva	En osaa sanoa
Liikuntatoiminta-avustus (27.2. mennessä)	☐	☐	☐
Kohdeavustukset (30.10. mennessä)	☐	☐	☐

23) Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen johonkin kohtaan sopimaton, niin kirjoittakaa alla olevaan kenttään sopivampi vaihtoehto.

24) Mitä muuta palautetta haluatte antaa avustuksista? Kirjoitakaa lyhyesti. (max 2 asiaa)

25) Mitä muuta palautetta haluatte antaa Espoon kaupungin liikuntapalveluille? Kirjoitakaa lyhyesti. (max. 2 asiaa)